



Šajā numurā

Ko dara tagad, ko plāno paveikt nākotnē Eiropas Nedzirdīgo savienība savu dalībvalstu labā – par to LNS prezidenta atskatā uz EUD Ģenerālajā asamblejā pieredzēto – 1.– 5. lpp.

Daugavpilī no-mainījusies SIA LNS Dane vadība. Intervija ar aizejošo un jauno direktori – 2. lpp.

Kā dzīvo brāļi lietuvieši? Tikšanās Rītausmā – 5. lpp.

Lielā talantu parāde Rēzeknē, Gorā – 6. – 7. lpp

Šoreiz vēstures lapā grupas brauciens pa vietām, kas saistās ar nedzirdīgo izglītību – 10. lpp.

Fotokonkursa 4. kārtā noslēgusies. Paldies visiem par jaukām bildēm – 11. lpp.

Nedzirdīgie cilvēki pasaulē – 12. – 13. lpp.

Praktiskās ziņas – noderēs visiem, kam dzirdes aparāti un autovadīšanas tiesības – 14. lpp.

Sportā par skrējējiem un volejbolistiem – 15. lpp.

Kā svinēt Jāņus? Protams, saskaņā ar senām tradīcijām!

Pasākumi, līdzjutības, sveiciens jubilejā – 16. lpp.

LNS 20. amatiermākslas festivāls aizvadīts



Tas atkal bija NOTIKUMS, kas paliks mūsu cilvēku labā atmiņā un, iespējams, arī LNS vēsturē. Tā atzina daudzi LNS 20. amatiermākslas festivāla "Rēzekne – zilo ezeru zeme" dalībnieki un skatītāji pēc jubilejas koncerta 4. jūnijā Rēzeknē, vēstniecības "Gors" lielajā zālē.

Tālāk lasiet 6. lpp.

LNS viesojas lietuvieši



Rītausmā 10. jūnijā viesojās ap 50 nedzirdīgo lietuviešu liela ekskursantu grupa. Pirms šīs tikšanās lietuvieši pa dienu apskatīja LNS Rehabilitācijas centru un LNS administrācijas mītni, kur tikās ar LNS prezidentu Edgaru Vorslovu.

Pēcpusdienā notika lietuviešu ekskursantu tikšanās ar mūsējiem Rītausmā, kur pasākuma organizatore Māra Lasmane viņiem pastāstīja par LNS un Rīgas RB darbību, par valsts sociālo politiku invalīdu jomā, atbildēja uz viesu jautājumiem. Pēc tam arī lietuviešu draugi, atbildot un klātesošo jautājumiem, no savas puses pastāstīja par nedzirdīgo dzīvi Lietuvā.

Tālāk lasiet 5. lpp.

LNS vadības kalendārs

LNS prezidents Edgars Vorslovs:

16. maijā kopā ar valdes locekli Aināru Osmani piedalījās darba grupas sanāksmē Labklājības ministrijā (LM). Darba grupā ietilpst pārstāvji no LM, Neredzīgo biedrības un Vaivaru Tehnisko palīgīdzekļu centra, un tās uzdevums ir strādāt pie vienotas tehnisko palīgīdzekļu aprītes informācijas sistēmas (IS) izveides. Problēmas pamatā tas, ka trīs organizācijas, pildot valsts deleģētās funkcijas, strādā ar dažādām datu bāzēm, dažas no tām ir novecojušas un neatbilst mūsdienu prasībām par datu drošību, kā arī nespēj nodrošināt LM pieprasījumus pēc informācijas.

Tā kā LNS izveidotā datu bāze apmierina mūsu un LM vajadzības, un šobrīd nav nepieciešamības pēc jaunas datu bāzes, **LNS konceptuāli piekrita vienotas IS izveidei, ja LM šim mērķim piešķirs papildu finansējumu.**

17. maijā kopā ar valdes locekli Vari Strazdiņu un juristu tikās ar iespējamo LNS īpašuma Daugavpilī, 18. novembra ielā 208 pircēju. Tikšanās laikā abas puses apmainījās ar tām nepieciešamo informāciju.

19.–22. maijā piedalījās Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) semināros un ģenerālajā asamblejā. (Skat. rakstu atsevišķi.)

23. maijā kopā ar valdes locekli Ivaru Kalniņu tikās ar Erasmus+ stratēģiskās partnerības projekta „New methods for Inclusion” (Jaunas metodes iekļaušanai) pārstāvjiem no Latvijas, Horvātijas un Rumānijas. Šajā projektā, ko no Latvijas puses realizē Baltijas Reģionālais fonds, **aktīvi tiek iesaistīti arī LNS jauniešu centra jaunieši.** Projekta pārstāvji informēja, ka konstatējuši, ka galvenais iemesls, kāpēc jauniešiem ar ierobežotām iespējām nav vienlīdzīgas iespējas, ir tas, ka viņiem ir būtiskas komunikācijas barjeras, tāpēc projekta laikā paredzēts ne tikai veicināt komunikācijas prasmes, bet arī izstrādāt rokasgrāmatu “Iemācīties, kā komunicēt, iemācīties, kā iekļaut”.

27. maijā piedalījās LM organizētajā sanāksmē Ārlietu ministrijā. Sanāksmes mērķis bija precizēt Latvijas pozīciju par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām (Pieejamības akts). LNS atbalsta priekšlikumu un norāda, ka, ieviešot direktīvu, **dalībvalstīs tiks veicināta vienota izpratne par Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām noteikto prasību ievērošanu attiecībā uz pieejamību.** ▲

SIA LNS Dane mainījusies vadība

Daugavpils uzņēmumā LNS Dane nomainījusies vadība. Kā klājas uzņēmumam tieši šajā pārejas posmā, kā jūtas un ko domā abas direktores? Kopsolī intervē bijušo un tagadējo!

MARIJAS GEDMINIENES dzīve jau no agras jaunības bijusi saistīta ar Latvijas Nedzirdīgo savienību un tās ļaudīm Latgales pusē.

Viņas darba mūžs aizritējis LNS Daugavpils mācību/ražošanas uzņēmumā (MRU), sākot no 1976. gada, kad viņa tur iestājusies darbā par

zīmju valodas tulku (uzņēmumā jau strādāja viņas nedzirdīgie vecāki).

Strādājot Marija pabeidza tehnikumu, turpat kļuva par šūšanas tehnologi, direktora vietnieci. No 1993. gada vadīja šo LNS ražotni, kas vairākkārt piedzīvojuši statusa un nosaukuma maiņu, pārdzīvojuši ziedu laikus un arī problēmas, ko atsevišķos periodos radījusi nestabilā politiskā un ekonomiskā situācija. Lai nu kā tur arī gājis, tas ir vienīgais LNS ražošanas uzņēmums un, kaut arī ražošanas peļņu nenes, tomēr nav iedzīvojis parādos.



Paldies par darbu – pēdējā diena kopā ar kolektīvu

KS saruna ar SIA LNS Dane direktori notika šī gada maijā, pēc tam kad viņa pēc 22 gadu darba uzņēmuma direktores amatā nolēma aizej, kā tautā saka, pelnītā atpūtā – pensijā. Marija piekrita dalīties pārdomās, atbildot uz KS jautājumiem.

Kādi notikumi no jūsu ilgā darba mūža paliks atmiņā?

“Nekad neaizmirsīšu pirmo ārzemju partneru pasūtījumu – tie bija vīriešu mēteļi Somijai. Bet toreiz, 90. gadu vidū, mūsu meitenes šuva vienīgi palagus un apakšbikses! Sākumā gāja traki. Bija brāķi un asaras. Taču ielauzījāmies, jo nebija citas izejas. Turpmāk sekmīgi ilgāku laiku pildījām ārzemju firmu pasūtījumus.

Situācija sākumā bija stabila, auga pieprasījums. Taču ekonomiskā krīze pārvilka strīpu un no tās laukā izklūt tā īsti vairs nav izdevies. Iemesls tam – apģērbu ražošana ne tikai Latvijā, bet visā Rietumeiropā tagad kļuvusi nerentabla (Ķīnas ietekmes dēļ tirgū).

Pasūtījumus dabūt nav viegli, turklāt, ja tas arī izdodas, vienmēr ir lielas bažas, vai pietiks kvalificēta darbaspēka to izpildei. Starp citu, konkurence tepat uz vietas arī ir liela – tikai Dau-

gavpilī vien ir vēl 16 (!) dažādi šūšanas uzņēmumi.

Pašlaik mums ir pasūtījums uz bērnu apģērbu. Vienkārši cenšamies ražošanu saglabāt, lai cilvēkiem būtu darbs. Tā teikt, dzīvojam, lai izdzīvotu. Bet vispār nav laba šī iekšējā sajūta – ja nevari dot naudu, tad nevienam neesi vajadzīgs.”

Maijā notika nozīmīga pārmaiņa jūsu dzīvē – aizgājāt no darba, kā tautā mēdz teikt, pelnītā atpūtā...

“Jā, nolēmu beidzot atvilkt elpu, atpūsties, parušināties zemē, padzīvot vasarnīcā, pabūt bērnības vietās Lietuvā, paceļot pa Latviju... Protams, ja būs nepieciešams, vienmēr ar padomu atbalstīšu uzņēmuma vadību un kolektīvu tālākajā darbā. Jo uzņēmumam, kaut arī nav viegli klāties, tomēr ir iespēja dot darbu cilvēkiem, un tas ir svarīgs moments mūsdienu situācijā, kad to nav viegli atrast, it īpaši šuvējām.

Vienkārši priecāšos par dzīvi, darot labu cilvēkiem. Tā bija mana motivācija tad, kad visiem spēkiem centos saglabāt uzņēmuma darbību, ko novēlu arī tā tagadējai vadībai. Vispār jau

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

dzīve ir dažādu notikumu virkne, kurus tu gaidi vai negaidi, un tieši tāpēc tā ir interesanta."

LNS valde pieņēma Marijas Gedminienes iesniegumu par atbrīvošanu no darba, sākot no 2016. gada 7. maija.



Par SIA LNS Dane valdes locekli/uzņēmuma vadītāju apstiprināta līdzšinējā ražošanas direktore RITA ONIANI (50).

Arī viņa atsaucās Kopsoli aicinājumam

dalīties pārdomās, pastāstot nedaudz par sevi un tālāko darbu šajā LNS SIA:

"Esmu beigusi Rīgas Politehnisko institūtu (tagad – RTU) kā inženiere/tehnoloģe trikotāžas izstrādājumu specialitātē. Droši varu teikt, ka man ir liela pieredze tieši ražošanas darbā, turklāt dažādos amatos. Vairāk nekā 10 gadus savā specialitātē nostrādāju Daugavpils Ķīmisko šķiedru rūpnīcā – līdz tās slēgšanai.

Tad pieņēmu citu darba piedāvājumu un no 2001. gada sāku strādāt par gatavās produkcijas tehnisko kontrolieri toreizējā Daugavpils MRU (tagadējā LNS Dane), vēl pēc gada kļuva par galveno inženieri, bet no 2005. gada biju ražošanas direktore. Man šajā uzņēmumā pazīstams it viss.

Ja man jautā, kā mums te klājas, godīgi saku – slikti. Pagājušais gads bija ļoti smags kā sekas drūmajiem notikumiem Ukrainā un Krievijā. Tomēr esam tikuši cauri bez parādiem un arī Igaunijas pasūtījumu uz bērnu apģērbiem pagaidām izpildām saskaņā ar līgumu.

Bet mūsu vislielākā grūtība ir tā, ka trūkst kvalificētu, prasmīgu šuvēju. Tās pie mums Daugavpilī nekur vairs negatavo, arī Nodarbinātības valsts aģentūra neko nespēj piedāvāt. Darbs mums būtu, tam ir arī labi apstākļi (telpas, aprīkojums, labas šūšanas iekārtas, darba apmaksa atbilstoši kvalifikācijai utt.).

Ja kādu interesē, laipni lūdzam mūsu kolektīvā, kur pašlaik strādā 56 cilvēki. Darba visiem pietiks, bet, ja ir vēlēšanās un čaklas rokas, amatprasmī var pilnveidot arī uz vietas."

Novēlēsim SIA LNS Dane jaunajai direktorei sekmīgu darbu, rodot risinājumu pašreizējo pastāvošo izaicinājumu situācijā! ▲

Sarunājās: Ilze Kopmane

Foto: No personiskā arhīva

EUD ģenerālajā asamblejā



Maijā Ševeningenā, Nīderlandē notika Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) ģenerālā asambleja (GA), kurā no LNS piedalījās LNS prezidents. Informē EDGARS VORSLOVS.

19. – 20. maijā notika semināri

Klātesošie tika iepazīstināti ar Eiropas Savienības programmas "Horizon 2020" finansēto projektu NEXES. Projekta realizācijās piedalās 17 dažādas organizācijas, un viena no tām ir arī EUD. Projekta ietvaros plānots apzināt klientu vajadzības un izstrādāt inovatīvus, uz interneta protokola bāzētus risinājumus visaptverošai komunikācijai (balss, teksts, video un dati) ārkārtas situācijās starp neatliekamās palīdzības dienestiem un Eiropas pilsoņiem.

Darba grupās tika analizētas dažādas ārkārtas situācijas un tas, kā šobrīd nedzirdīgie varētu sazināties ar palīdzības dienestiem, kādi risinājumi būtu nepieciešami nākotnē. Darba grupu diskusijas filmēja, un visi ierosinājumi tiks analizēti, lai izstrādātu komunikācijas starp personām ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem un palīdzības dienestiem. Plašāka informācija pieejama projekta mājaslapā <http://nexes.eu>.

20. maijā notika EUD un Nīderlandes Nedzirdīgo savienības (Dovenschap) kopīgi rīkotais **seminārs „Inovācijas un labā prakse”**. Semināru atklāja EUD prezidenta M. Jokinena un Dovenschap prezidentes E. Vesterhofas uzrunas.

Seminārs sākās ar Eiropas Nedzirdīgo jauniešu savienības (EUDY) prezidenta T.Roviesa (Beļģija) prezentāciju **par platformu zināšanu sniegšanai nedzirdīgiem jauniešiem**. par Šajā interneta akadēmijā <http://eudyacademy.wix.com/eudyacademy> pieejama dažāda jauniešu izglītojoša informācija starptautiskajās zīmēs. EUDY secinājums – informācija nedzirdīgo kopienai ir jāgatavo pašiem nedzirdīgajiem, jo viņi vislabāk zina, kāda tā ir nepieciešama un kā to labāk pasniegt.

Nīderlandes pārstāve P.Tollenāra klātesošos iepazīstināja ar **teātra ne-**

dzirdīgiem jauniešiem darbību. Nometņu laikā bērniem ar dzirdes traucējumiem tiek mācīta teātra māksla. Nometnē dalību var pieteikt gan nedzirdīgie, gan vārdzirdīgie bērni. Viņas novērojums: apmēram pēc divām dienām vārdzirdīgie bērni, kuri mācību procesā skolās neizmanīto zīmju valodu, savus dzirdes aparātus vai koheāros implantus atstāj guļamistabās un ar vienaudžiem sazinās zīmju

valodā. Vecāki, ierodoties pēc bērniem, ir pārsteigti, ka viņi vēlas sazināties zīmju valodā un daudzi pēc tam izvēlas skolu, kur mācību procesā tiek izmantota zīmju valoda.

Nīderlandes pārstāvis A.Peljto iepazīstināja ar paša izveidoto **Nedzirdīgo futbola akadēmiju**. Tas noticis pēc **nedzirdīgo bērnu vecāku pieprasījuma**, jo viņu bērniem ir komunikācijas problēmas parastajās futbola akadēmijās un viņiem pievērsta mazāka vērība. Plašāka informācija par akadēmiju ir pieejama mājaslapā <http://www.deafsocceracademy.com>.

Beļģijas pārstāvis F.Bougvelens iepazīstināja ar izstrādāto **rokasgrāmatu par pieejamību** "Visual Mundi". Rokasgrāmata domāta plašai sabiedrībai, lai sniegtu informāciju par nepieciešamiem pieejamības risinājumiem nedzirdīgajiem cilvēkiem. Pašlaik šī rokasgrāmata internetā <http://visualmundi.be> pieejama franču valodā. Klātesošos ļoti ieinteresēja, vai plānots to sagatavot arī citās valodās. Atbilde bija, ka tuvākajā laikā plānots visu informāciju pārtulkot arī angļu valodā.

Divas māsas no Nīderlandes – Martina un Roza Vatelas iepazīstināja ar savu veikumu, sagatavojot **nedzirdīgos gidus muzejiem**. Iniciatīvas pamatā bija nedzirdīgo uzskats, ka muzeji ir domāti "dzirdīgo kultūrai", jo tur sniegtā informācija viņiem nebija saprotama. Pašlaik ir iespējams pieteikt nedzirdīga gida pakalpojumus deviņos Nīderlandes muzejos. Tas jādara iepriekš attiecīgā muzeja mājaslapā, lai muzejs varētu uzaicināt nedzirdīgo gidu. Viņu novērojums – labāka ir "dzīvā" informācija nekā video informācija, jo gidam var uzdot papildus jautājumus, kā arī nedzirdīgajam cilvēkam ir darbs un citi apmeklētāji var

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

redzēt, ka nedzirdīga persona var strādāt par gidu. Plašāk ar māsu veikumu var iepazīties viņu mājaslapā <http://wattelt.org>.

Itālijas pārstāvis J.Blume iepazīstināja ar savas **kafejnīcas "L'Altro Spazio"** darbību. Tās izveidošanā ievēroti universālā dizaina principi, lai kafejnīca būtu pieejama ikvienam. Pašlaik kafejnīcai ir 12 darbinieki, no tiem 8 – ar dažāda veida invaliditāti. Kafejnīcā ir iekārtota galerija ar personu ar invaliditāti darbiem, tiek rīkotas dažādas nodarbības, prezentācijas un uzstāšanās. Kafejnīca guvusi popularitāti, un business veicas. Plašāka informācija par to ir pieejama mājaslapā <http://www.laltrospazio.com>.

Nīderlandes pārstāve L.Zeviara iepazīstināja ar izveidoto **pakalpojumu "Baby signs"**. Šī pakalpojuma ietvaros vecākiem tiek mācītas zīmes komunikācijai ar saviem bērniem, tas ļauj vecākiem saprast zīdaiņu un mazu bērnu emocijas, vēlmes un ļauj sazināties pirms runas valodas attīstības. Tiem dzirdīgajiem vecākiem, kuri apgūst bērnu zīmes ir ļoti pozitīva attieksme pret nedzirdīgo zīmju valodu. Viņas atziņa, ka politiķiem jāstāsta, ka komunikācijā zīmju valodu lieto ne tikai nedzirdīgas personas. Zīmju valodai ir daudz plašāks pielietojums. Plašāka informācija par bērnu zīmju valodas pakalpojumu pieejama <https://www.babygebaren.nl>.

Bijušais EUD izpilddirektors J.Vesemans no Nīderlandes iepazīstināja ar savas **ģimenes uzņēmumu "Wesemann Travel"**. Uzņēmums pēc klientu vēlmes nedzirdīgajiem piedāvā gan individuālās, gan grupu tūres. Pirms ceļojumiem vienmēr sazinās ar attiecīgās valsts nedzirdīgo organizācijām un ceļotājiem dod iespēju iepazīties ar dažādu valstu nedzirdīgo kultūru. Plašāka informācija par uzņēmumu ir pieejama mājaslapā <http://www.meetanotherworld.com>.

Dānijas pārstāve J.H.Cēntere iepazīstināja ar programmas **Erasmus+** finansēto projektu **nedzirdīgo tulkus sagatavošanai**. Projekta ietvaros 2015. – 2018. gadā paredzēts apzināt situāciju Eiropā un izstrādāt ieteikumus nedzirdīgo tulkus sagatavošanai. Nepieciešamība pēc nedzirdīgajiem tulkkiem parādījies pēdējos gados, jo konstatēts, ka dzirdīgie zīmju valodas tulki ne vienmēr pielieto sejas mīmiku un nespēj tulkot atbilstoši katra konkrēta nedzirdīgā uztveres līmenim. Plašāka informācija par projektu mājaslapā <http://deafinterpreters.eu>.

Semināra noslēgumā **Dovenschap** prezidente dalījās ar savu pieredzi

sociālo mediju izmantošanā, ko nosauca par "viena pirksta darbību". Kādu vakaru viņa **Twitter** ievietoja ziņu, ka skatās televizoru, bet nesaprot politiķu debates. Ziņa strauji izplatījās šajā tīklā un nonāca arī politiķu un mediju **Twitter** kontos. Rezultātā panākts problēmas risinājums, un šobrīd Nīderlandes valsts televīzijā apmēram 90% raidījumu ir tīrēti, privātajā televīzijā tīrēti apmēram 60%. Secinājums – **sociālajiem tīkliem mūsdienās ir liela ietekme informācijas izplatīšanā**, tie informē ļoti plašu auditoriju, daudz lielāku nekā piketā vai demonstrācijā.

21. – 22. maijā risinājās kārtējā EUD ģenerālā asambleja



EUD ir pilntiesīgi biedri no 31 valsts nedzirdīgo organizācijas, šajā GA piedalījās pārstāvji no 27 valstīm. Nepiedalījās Rumānijas, Bulgārijas, Kipras un Slovākijas nedzirdīgo organizāciju pārstāvji. Darba kārtībā 15 punkti. Pēc tehniskajiem GA darba uzsākšanas lēmumiem bez diskusijām **apstiprināja iepriekšējās GA protokolu** (tā notika pie mums 2015. gadā).

Tālākajā sēdes gaitā klātesošie **iepažinās ar EUD veikumu 2015. gadā**. Kā nozīmīgākie EUD panākumi bija uzsvērti: labā sadarbība ar Eiropas Parlamenta politiķiem un Eiropas Komisijas (EK) Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorātu, ģenerālā asambleja Rīgā, 30 gadu jubilejas konference Eiropas Parlamentā un dalība dažādos projektos, kā arī labā sadarbība ar citām Eiropas personu ar invaliditāti organizācijām. Pilns EUD valdes ziņojums par 2015. gadā paveikto pieejams EUD mājaslapā <http://www.eud.eu/impact-reports/impact-report-2015>.

EUD prezidents informēja **par dažus pārbaudošo organizāciju atzinumiem** – EK revidents konstatējis, ka turpmāk projekta budžetos nevajadzētu būt iekļautiem zīmju valodas tulka pakalpojumiem. Tiem **kā servisa pakalpojumiem jābūt finansētiem papildus**. **Auditoru kompānija konstatējusi**, ka EUD darbs ir ļoti smags, uzņemoties vairāk darbu,

nekā ļauj tā biroja kapacitāte, jo rezultātā darbiniekiem iespējama profesionālā izdegšana.

GA apstiprināja 2015. gada pārskatu un uzdeva EUD valdei pievērst lielāku vērību EUD biroja darbinieku darba noslogojumam, nepieļaujot viņu izdegšanu.

Tālākajā GA gaitā klātesošie tika iepazīstināti ar **EUD 2015. gada budžetu**. 2015. gada ieņēmumi sastādīja 474 404,88 EUR, to skaitā no biedru naudas 58 050,00 EUR, EK dotācija 238 679,88 EUR, pārējie ieņēmumi bija no dažādu projektu finansējuma. Izdevumi sastādīja 462 560,73 EUR, to skaitā 241 296,75 EUR darbinieku atalgojumam un sociālajām garantijām.

EUD izpilddirektors informēja, ka sakarā ar EK darbinieku nomaiņu 2015. gada sākums bija ļoti grūts, jo finansējums no EK ienācis tikai jūnija mēnesī. EUD atbalstu sniegusi LNS, kas sākotnēji apmaksāja EUD norises izdevumus, un Šveices Nedzirdīgo federācija, kas iedevusi aizdevumu. GA apstiprināja 2015. gada budžeta pārskatu.

EUD valdei uzdots nosūtīt Latvijas un Šveices nedzirdīgo organizācijām pateicības vēstules.

Plašas diskusijas vairāk nekā trīs stundu garumā izvērtās **par EUD biedra naudu**. EUD biedra nauda 2000 EUR apmērā nav mainīta kopš 2003. gada. Aizsākums šai diskusijai jau bija pirms gada GA, kas notika Rīgā. Toreiz GA noraidīja visus piedāvājumus un uzdeva valdei izstrādāt jaunu piedāvājumu, kur tiktu noteikta bāzes likme un mainīgā daļa pēc citiem kritērijiem.

Šoreiz EUD valde piedāvāja noteikt visiem vienādu bāzes likmi 750 EUR apmērā un mainīgo daļu, kas veidota, ņemot vērā attiecīgās valsts iedzīvotāju skaitu, IKP* un biedra naudas līdzšinējo maksāšanas disciplīnu. Pēc šī sistēmas sanāca, ka Latvija iekļuvusi turīgo valstu grupā, kur **būtu jāmaksā 2600 EUR** liela biedra nauda, kas ir pat vairāk nekā Vācijai, Austrijai, Itālijai, Lielbritānijai, kurām būtu jāmaksā 2200 EUR.

Diskusiju rezultātā šis priekšlikums tikai noraidīts, jo valde aprēķinos bija iekļāvusi IKP, ko iepriekšējā GA Rīgā bija noraidījusi. **LNS prezidents uzstājās debatēs** un uzsvēra, ka šī sistēma nemotivē maksāt biedra naudu savlaicīgi: ja nekavē biedra naudas nomaksu, tad sanāk turpmāk maksāt lielāku biedra naudu. Viņš ieteica biedra naudas noteikšanas kritēriju izstrādei ņemt vērā **Eurostat** datus.

GA atbalstīja Beļģijas priekšlikumu par nepieciešamību apstiprināt **vienotu**

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

pieejamības simbolu nedzirdīgajiem, jo pašlaik to izvieto, kā katram patīk. Arī WFD kongresā, kas 2015. gadā notika Stambulā, diskutēja par vienota simbola nepieciešamību. GA uzdeva valdei sadarībā ar WFD valdi strādāt pie vienota pieejamības simbola nedzirdīgajiem izstrādes.

GA no EUD asociēto biedru vidus **izslēdza Turcijas un Bosnijas un Hercegovinas nedzirdīgo organizācijas**, jo tās nav maksājušas biedra naudu no 2011. gada un ar EUD nekomunicē.

GA dalībniekus iepazīstināja ar **2016. gadā plānotajām EUD aktivitātēm**. Tās balstītas uz ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām efektīvu ieviešanu **Eiropas Savienībā**. Konvencija pašlaik ir galvenais dokuments, ar kuru strādā nedzirdīgo organizācijas.

Pieņēma zināšanai **2016. gada budžeta projektu**. EUD 2016. gada ieņēmumi un izdevumi plānoti 297 211,88 EUR apmērā.

Jaunā EUD politikas direktore Katja Reitere no Vācijas iepazīstināja ar plānoto politikas stratēģiju. EUD ir labs tramplīns karjeras izaugsmē, jo abas iepriekšējās EUD politikas pārraudzītājas saņēmušas uzaicinājumu darbam Eiropas Parlamentā. EUD politikas stratēģija būs balstīta uz pieejamības nodrošināšanu visdažādākās jomās.

EUD komunikācijas un mediju direktors Deivids Heijs iepazīstināja ar **jauno EUD mājaslapu un turpmākajiem plāniem**. Pēdējā gada laikā strauji pieaudzis apmeklētāju skaits EUD profilos sociālajos tīklos un turpmāk vēl aktīvāk plānots izmantot to piedāvātās iespējas informācijas izplatīšanā. Kā jaunums tika minētas tiešraides sociālajā tīklā Facebook un 360 grādu kameras izmantošana vizuālās informācijas sagatavošanā.

GA nobeigumā klātesošie noklausījās ziņojumus **par EUD sadarbību** ar Pasaules Nedzirdīgo federāciju (WFD), Eiropas Invalidu forumu (EDF), Eiropas zīmju valodas tulku forumu (EFSLI) un Eiropas Nedzirdīgo jauniešu organizāciju (EUDY).

Nākamā GA un to pavadošie semināri 2017. gada 18. – 21. maijā notiks Maltā. Malta ir maza valsts, kurā ir apmēram 150 zīmju valodas lietotāju, no kuriem apmēram 50 ir Maltas Nedzirdīgo savienības biedri.

Plašāka informācija, foto un video galerija par šo četru dienu pasākumu ir pieejama EUD mājas lapā <http://www.eud.eu/news/general-assemblies/2016-ga-scheveningen/>.

*IKP - Iekšzemes kopprodukts ir jēdziens ekonomikā, kas apzīmē visu saražoto preču un pakalpojumu vērtību kādā teritorijā kādā laika periodā (parasti gadā). ▲

Foto: no personiskā arhīva

Sākumu lasiet 1. lpp. LNS viesojas lietuvieši

Lietuvieši valsts svētkus savās biedrībās nesvin un nekādus pasākumus tiem par godu nerīko, piemēram, kā mēs to darām 18. novembrī. Viņi šādus svētkus svin individuāli, kā katrs vēlas. Uz biedrības organizētajiem pasākumiem visvairāk nāk vecāka gadagājuma cilvēki, tie ir aktīvāki par jauniešiem. Jā, un arī lietuviešu nedzirdīgie jaunieši brauc projām uz ārzemēm tāpat kā mūsējie.

Uz jautājumu, vai Lietuvā ir tādi pašdarbības festivāli kā pie mums reizi gadā, lietuvieši pastāstīja, ka tādus festivālus viņi arī organizē reģionos, tie notiek Kauņā un citviet.

Igaunijā un Latvijā ikvienam nedzirdīgajam ir noteikts stundu limits zīmju valodas tulka pakalpojumu sa-

ņemšanai, bet Lietuvā limita nav. Lietuvā ir 6000 nedzirdīgo un 60 zīmju valodas tulki. Tāpat viens tulks uz 100 nedzirdīgajiem. Savukārt Latvijā tulku skaits svārstās ap 40, kas, matemātiski sarēķinot, ir – viens tulks uz 42 nedzirdīgajiem.

Lietuvā surdotehniskos palīgīdzekļus valsts neapmaksā pilnībā kā Latvijā, bet tikai pusi no to vērtības. Invaliditātes pensija no bērnības ir 145 eiro. Mātēm, kas audzina bērnu invalidu, Lietuvā ir 172 eiro pabalsts. Arī Lietuvā, kad aiziet vecuma pensijā, tad jāizvēlas – vai nu saņemt vecuma vai invaliditātes pensiju; abas, tāpat kā pie mums, nemaksā. ▲

Zigmārs Ungurs

Par Nīderlandes Nedzirdīgo asociāciju



EUD seminārs un Ģenerālā asambleja šogad notika Nīderlandē (Hollandē) sadarbībā ar turienes Nedzirdīgo asociāciju *Dovenschap*.

Tuvāk par to! Šī nedzirdīgo organizācija dibināta 1955. gadā ar mērķi apvienot valstī dzīvojošos, dzimto nīderlandiešu zīmju valodu lietojošos nedzirdīgos cilvēkus viņu interešu un vispārējo cilvēktiesību aizstāvēšanai.

Atsevišķas nedzirdīgo teritoriālās apvienības pastāvējušas kopš 19. gadsimta beigām. Tomēr tās galvenokārt koncentrējās uz sporta un atpūtas pasākumu organizēšanu, atstājot novārtā citas svarīgākās nedzirdīgo kopienas problēmas. Tāpēc 1955. gadā tika izveidota Nedzirdīgo aizstāvības padome, kas vairāku desmitu gadu laikā mainīja nosaukumus, līdz nonāca līdz pašreizējam.

Pamazām zem sava "jumta" pie-saistot reģionālos grupējumus, šī organizācija sāka risināt tādus galvenos uzdevumus kā, piemēram, televīzijas programmu subtitrēšana, vispārīzglītojošu un informatīvu materiālu izplatīšana, profesionālu zīmju valodas tulku sagatavošana, telekomunikāciju ierīču (teksttelefona) nodrošināšana u. c.

Pašlaik *Dovenschap* apvieno 6 reģionālās nedzirdīgo organizācijas, pārstāvēt apmēram 800 nedzirdīgo biedru intereses un sadarbojoties ar organizāciju MADIDO, kas sniedz valsts sociālos pakalpojumus cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem.

***Dovenschap* galvenie darbības virzieni:**

- **Holandiešu zīmju valodas oficiāla atzīšana;**
- **Vispusīgas informācijas nodrošināšana nedzirdīgo bērnu vecākiem;**
- **Labas kvalitātes izglītība nedzirdīgajiem;**
- **Vienlīdzīga attieksme pret nedzirdīgajiem sabiedrībā;**
- **Pieejamība visam notiekošajam sabiedrībā un vidē;**
- **Surdotulku nodrošinājums pietiekamā daudzumā.**

Dovenschap sadarbojas ar vairākām citām organizācijām, kas apvieno cilvēkus ar dzirdes traucējumiem, piemēram, ar tādām kā Nīderlandes asociācija cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem; Fonds cilvēkiem, kuri pēkšņi kļuvuši nedzirdīgi; Jauno nedzirdīgo holandiešu interešu apvienība; Nīderlandes Federācija vecākiem, kuriem ir bērni ar dzirdes traucējumiem un/vai ar runasvalodas grūtībām u. c. ▲

Sagatavoja: Ilze Kopmane

Sākumu lasiet 1. lpp. **LNS 20. amatiermākslas festivāls aizvadīts**

1.



2.



3.



4.



5.



6.



Lielais un rūpīgais festivāla sagatavošanas darbs sasniedza iecerēto rezultātu – sniedza nedzirdīgo kultūras baudījumu visiem, kas to vēroja, un gandarījumu par savu varēšanu pašiem koncerta radītājiem un dalībniekiem.

Vairāk nekā 150 nedzirdīgo amatiermākslas dalībnieku veidoja krāšņu gājieni uz koncertzāli, kur 1000 sēdvietās bija izvietojušies ļaudis no visas Latvijas.

Saviļņojoši izskanēja ievada dziesma “Esi latgalīts” Jura Elbrota un dzīvās mūzikas grupas izpildījumā. Publika bija uzreiz iekarota – roku mežs, aplausi un saucieni no zāles pieprasīja atkārtot to, un tas arī notika!

Tad sekoja vairākas uzrunas. LNS prezidents Edgars Vorslovs atzina, ka viņa dvēselei ir tuvs Latgales gars. Viņš izteica cerību, ka šis festivāls būs solis uz barjeru nojaukšanu un nedzirdīgo kultūra atvērš sirdis uz savstarpēju sapratni un sadarbību sabiedrībā.

To apliecināja arī Rēzeknes Domes priekšsēdētājs Aleksandrs Bartaševics: *“Mums ir liels gods un prieks jūs uzņemt mūsu skaistajā ēkā. Jūs esat drosmīgi ļaudis, jūs dāvājat savu kultūru visai Latvijai...”*

Visa lielā pasākuma vadītāja LNS viceprezidente Sandra Gerenovska pateicās visiem, kas ar savu klātbūtni pagodinājuši pasākumu.

Rēzeknes Domes pārstāvis Kārlis Pozņakovs sniedza nelielu prezentāciju “Rēzekne – pilsēta Latgales sirdī”. Pilsētā uz septiņiem pakalpiem draudzīgi sadzīvo dažādu tautību 30 tūkstoši cilvēku, pilsēta nekad negul, tai ir daudz krāsu, smaržu un baudu, un tajā tiek darīts viss, lai katrs tās viesis justos kā mājās.

Un tad sākās koncerts – raibā virknē cits citam sekoja 15 dažādi koncertnumuri: melodziesmas, dejas, uzvedumi, etīdes un improvizācijas (tēlojumi) par dažādām tēmām – no smiekliem līdz asarām. Skatītāji zālē varēja gan izsmieties no sirds, gan noraust pa asa-

rai aiz saviļņojuma. **Mazliet par katru priekšnesumu**

Koncerta pirmais numurs – **rēzekniešu uzvedums “Treniņš”** (1. att.) uzreiz it kā pieteica sportisku, mundru toni visam, kas tālāk notiks uz skatuves. Koši ģērbti puīši demonstrēja savu ķermeņa veiklību, roku un kāju izveicību cīņā par kausa iegūšanu! Un to arī dabūja priekšnesuma finālā!

Tam sekoja **valmieriešu jautrais brauciens “Uz Rēzeknes tirgu”** (2. att.) - ar sapošanās, došanās ceļā, tirgošanās utt. Mijās dziesmas un dejas, joku izspēles un priecīga došanās “mājās”. Pēc ilgāka pārtraukuma šo visu uzvedumu teicami “nodirīģēja” Iveta Lāce-Miezīte. Vēl jāuzteic, ka uzvedumā lomās darbojās daudz dejotāju un aktieru, tā sakot “jauktais koris”.

Daugavpīliešu uznācieni vienmēr raisījuši smaidu, un tā tas bija arī skečā “Spēle- rulete” (3. att.). Cilvēkiem humors patīk, smieklī pozitīvi uzlādē, vairo dzīvesprieku un enerģiju, ļauj aizmirst sīkos ikdienas krenķus.

Arī pļaviņieši jau sen uztvēruši šo cilvēka vajadzību (6. att.) – pajokot, izsmieties, smaidīt. Tāpēc viņi palikuši uzticīgi “viēglajam” žanram arī šoreiz – savā uzvedumā “Muita”. Sākumā tur viss it kā mierīgi, bet tad – jo tālāk, jo trakāk, jo jautrāk!

Pirmoreiz festivālā piedalījās **Dienas centra “Rītausma”** deju kopa (4. att.). Gan apļos, gan virknēs – atsevišķi un rokās sadodoties dejotājas pauda ideju “Noķer vasaru”. Savdabīgs tērpu noformējums.

Ventspilnieki ar melodeklamācijas “Sens ir tas stāsts” izpildījumu spēlēja uz publikas dvēseles stīgām (5. att.). Pārdomāts scenārijs, skatuves iekārtojums un fona ainas. Bet Raisa un Oļegs Cīvkunovi kā vienmēr spoži melodziesmu izpildītāji.

Rēzeknieši bija vienīgie, kas uzstājās ar 3 numuriem (12. att.). Vēl viņu “amatiermākslas kontā” bija trejdancis

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

– latviešu, krievu un čigānu deju kompozīcija un liriska kustību izspēle “Abi pasaulei” par mūžīgās mīlestības tēmu.

Liepājnieki nav iedomājami bez savas pilsētas, jūras, saules un vēja (7. att.). Tos viņi dažādā veidā godina visos savos uzvedumos. Bija arī šoreiz daudz kas: meitenes ceļotājas, liels koris, spilgti izpildītāji un pat pilsētas karogs nesēja rokās – katrs savā vietā. Īpaši saīļņoši tika izpildīta himniskā lūgšana “Dievs, svēti Latviju”. Kājās vajadzētu visiem celties...

“Rītausmas” amatiermākslas kolektīvi prezentēja kompozīciju “Dzied un dejo “Rītausma”” – krāšņu uzvedumu ar dziesmām no R. Paula repertuāra, ar vairāk nekā 20 dalībniekiem uz skatuves un spožiem solistiem (10. att.).

Rīgas biedrību pārstāvēja Tuku ma grupa ar uzvedumu “Mūsu skolas laiks” (8. att.). Redzot sarkanos kaklautes, dažam labam atmiņā nāca tālās jaunības, pareizāk, bērības dienas...

Alūksnes grupas koncertnumurs ietvēra tautasdziesmas un citus dziedamgabalus par jūru uz fonā meistarīgi atveidotiem jūras viļņiem (9. att.). Laba radošā doma, gaumīgi tērpi atbilstoši saturam. Kopumā – patīkami skatīties!

nevar nepietikt, un jauki, ka visi līderi bija kopā tur, zāles priekšā gatavībā savā starpā sadziedāties tai brīdī un, cerams, arī sastrādāties pēc svētkiem.

Bet koncerta nobeigumā kā vienmēr izskanēja un daudzās rokās aizviļņoja vienojošā kopdziesma **“Viss ir labs, kas labi beidzas”** – jo savādāk jau arī nevar būt...

LNS vadības Lielo Paldies saņēma visi koncerta dalībnieki, tā organizatori un tehniskie darbinieki. Prezidenta Pateicības rakstus saņēma visas koncertā pārstāvēto kolektīvu LNS biedrības un grupas, kā arī Dienas centra “Rītausma” kolektīvi, kā arī LNS amatiermākslas kolektīvs “Rītausma”.

Prezidenta balva šoreiz tika daudzgavpiliētim Igoram Čaikam.

Ar LNS Atzinības rakstu tika **pagodināta Valmieras biedrība (attēlā – lejā)** par inovatīvu ideju radīšanu nedzirdīgo kopienas kultūras attīstībai (pirms 20 gadiem Valmierā notika pirmais LNS pašdarbības festivāls).

Festivāla norisi filmēja un LNS prezidentu intervēja Latgales televīzija.

Lasiet atsauksmes nākamajā lapusē! ▲



Daugavpīliešu otrais iznāciens ar “Paaudžu saliedētību” bija skarbs, smagais metāls savibrēja visu lielo zāli un aicināja padomāt: kā ir ar mūsu saliedētību? Iespaidīgi un pretstatā visam iepriekš redzētajam humoram. Ļoti solīdi uzvedumu novadīja Diriģents – Igors Čaika.

Un tad šis apvienotās programmas gandrīz beigās uz skatuves kā krāšņi ziedi no tālām aizjūras salām Indijas okeānā uzplauka **Kuldīgas** dejotāji (13. att.). Bet no tālā ceļa viņi nebija noguruši, jo “leca pa vecam”. Tādi koši, jautri un priecīgi izsoļojās un pavirpuļoja “Gorā”. Ir taču mūsu visu svētki!

Aktieru lomās bija jāiejūtas arī visiem biedrību vadītājiem, izpildot korī dziesmu “Cielaviņa”. Tā ir dziesma, kas

*Ilze Kopmane
Foto: Valdis Krauklis, Juris Grundulis*

PATEICĪBA

Miļš paldies par darbu visiem pašdarbniekiem, pasniedzējiem, režisoriem un citiem palīgiem, gatavojot kopīgo programmu jubilejas festivālam Rēzeknē.

Lai jums veicas darbos, mīlestībā un dzīvē. Visu to labāko!

*Sandra Gerenovska,
LNS viceprezidente*

Atceroties festivālus



**IVETA LĀCE –
MIEŽĪTE**

**Kā atceras šo
laiku, pašu
pirmo festi-
vālu un savu
Čaplīnu**

Tas bija toreiz, kad LNS dzima ideja festivālus rīkot arī citās pilsētās, ne tikai Rīgā. Valmierieši to drosmīgi uzņēmās pirmie. Tā ka paši esam jautra tauta, tad arī tapa lozungu „Smejies vesels!”. Čaplīna tēls kļuva par festivāla galveno ideju – mazam puisītim parādīt, cik plaša un bagāta ir nedzirdīgo kultūra.

Kuri no festivāliem palikuši labākā atmiņā

Katram bija sava rozīnīte, plusiņi un mīnusiņi, kas paliek ilgāku laiku atmiņā. Visjaukākās atmiņas laikam tomēr Smiltēnē un Kuldīgā, jo mazpilsēta visa apstājās, kad nedzirdīgie gāja gājienā, lielajās pilsētās tādu mazu, raibu



**D Z I V O J U
HERBSTE, bij.
Smiltēnes bied-
rības vadītāja,
glabā atmiņas
un medaļu**

Biju priecīga, ieraugot Valmieras “Šveiku” – Ivetu. Personīgi man no tā laika saglabājusies šokolādes piemiņas medaļa ar sarkanu lentīti, ko viņa toreiz visiem dāvāja. To tāpat glabāju jau 21 gadu. Līdz šim kā skatītāja piedalījos visos festivālos, bet pirmajos četros biju arī uz skatuves.

Šajā festivālā programma bija īsāka nekā iepriekšējos un daudz jautrāka, ar vieglāku saturu. Jau ar atklāšanas priekšnesumu “Esi latgalīts” saviesās asaras acīs... Komēdija “Spēle-Rulete” bija laba – kur daugavpīlieši, tur nekad bez smiekliem neiztikt...

Uzvedums, “Tavā un manējā Liepājā” ar Aldi Adamsonu vienreizējs – pirmoreiz kāda biedrība tā godā tieši savu pilsētu ar karogu un degošām svecītēm. Es visu lai-

cilvēku grupiņu var arī nemaz neievērot.

Pēc ilgāka pārtraukuma šogad “dirigēja” valmieriešu iznācienu uz skatuves Gorā

Mana dirigēšana bija tikai palīdzēšana deju kolektīva vadītājai Uldzei, jo mūsējiem bija tāda nepieciešamība pēc 2 priekšnesuma vadītājiem.

Kādas darbības jomas ir šobrīd

Valmierieši bez manis nav palikuši, tāpat turpinu darboties Valmieras sociālo NVO koalīcijā kā brīvprātīgā bez LNS pilnvaras; nesen uzstājāmajies Valmieras Pilsdrupu estrādē kopā ar citiem kolektīviem invalīdu organizāciju sadarbības koncertā – tepat vien pa savu Valmieru rosos, nekur jau neesmu pazudusi. Darbības joma tā pati sociālā, par biznesmeni vai kosmonauti neesmu kļuvusi. ▲

ku Dzīvoju no sirds dziesmai līdzi, tik viegli un saprotami vārdi.

Alūksnes grupai, manai bijušai darbavietai, ļoti skaistas tautumeitas garām kleitās ar tautiskām jostām, bet puisiem varētu padomāt par saskanīgāku apģērbu.

Pārējās biedrībās visi arī ir labi sagatavojušies. Biedrību vadītāju noslēguma dziesma “Cielaviņa” īpaši aizkustināja.

Vēl mazliet par ģērbšanās kultūru. Šis lielais svētku koncerts tik skaistā celtnē kā “Gors” it kā mudināja arī skaisti saģērbties. Nekam nederēja dažlaba pusgarās džinsu bikses, jūrmalā iemaucāmās čības, T- krekli ar lieliem zīmējumiem un turpat blakus sievietēm skaistās garās kleitās. Sevišķi jājaudā – vīrieši, kā jūs sevi izrādāt publikai! Lūdzu, padomāsim un turpmāk uz šādiem pasākumiem ģērbsimies kulturāli, lai par to nebūtu jākaunas no citu acīm. ▲

Pie Jāņa lauku sētā



Maija pēdējās sestdienas rītā Valmierā pie autobusu stacijas saradās 4 automašīnas, lai kopā mērotu 85 km uz Mālpili. Vēl viens auto – ar cēsiniem – pievienojās Siguldā. Visu braucēju galamērķis – iepazīt tuvāk “Vecrubenišu” zemnieku sētu Mālpils pusē, kuru apsaimnieko nedzirdīgais zemnieks Jānis Pārpuccs.

Jāteic, Latvijas lauku ceļos sanāca arī apmaldīties, jo šo saimniecību nevar atrast kartē, tāpēc gadījās aizbraukt pa nepareizu ceļu. Labi, ka uzbraucām kalnā, kur mūs no savas saimniecības Jānis pamanīja, aši sēdās automašīnā un mūs panāca. Kopā ar mums šo ceļu veica arī gardais “Liepkalnu” kliņģeris, kas vēlāk lieti noderēja.

“Vecrubenišu” sētā mūs ļoti sirsnīgi sagaidīja Jānis Pārpuccs, Māra Gudriņa un mālpīlieši Igors un Sarmīte Ščigļinski. Jānis atzina, ka nekad vēl pie sevis nav uzņēmis vienlaicīgi tik daudz ļaužu, – lielākais bijuši 8, bet nu “Vecrubenišu” sētā kopumā saradās 23 ciemiņi!

Jānis pastāstīja, ka saimniecību pārņēmis no savas māsas Līlijas Dārziņas un viņas vīra, kuri tagad dzīvo Zviedrijā. Māsa arī no Zviedrijas tagad seko saimniecības darbībai un palīdz, ja vajag. Nākotnē māsa tomēr nodomājusi atgriezties.

Kopā saimniecībā ir vairāk nekā 90 aitū. Lai gan Jānim saimniecībā reizēm palīdz Māra Gudriņa, Sarmīte un Igors Ščigļinski, tomēr ar tik lielu ganāmpulku tikt galā grūti, jo aītām ir arī jācērp vilna, bet kazas jāslauc. Bez tam aitū vilnu ir grūti pārdot.

Tāpēc Jānim ir nodoms samazināt aitu skaitu līdz 60, bet par kazām ir sarunāts maiņas darījums: atdos tās kaimiņu saimniecībai, pretī saņemot 2 gaļas liellopus. Jānis grib pamēģināt atstāt gaļas lopkopību.

Agrāk, kad bija vairāk kazu, no to piena

gatavoja sieru, pašlaik kazu maz un tāpēc papildus sieru gatavo arī no govju piena, ko iepērk no kaimiņiem.

Jānim Immuram no Valmieras bija liels prieks samīļot aitiņas cieši jo cieši. Parasti citās saimniecībās tās bēgot projām, bet pie Jāņa tās ļoti draudzīgas un drošas. Arī citiem bija interesanti daudz ko uzzināt no saimnieka Jāņa.

Sarmīte Ščigļinska un Māra Gudriņa parūpējās par gardām pusdienām – vārītiem lauku kartupeļiem, šašliku, paštaisītu lauku sieru un pašu dārzā audzētiem sīpoliem un redīsiem.

Par zemnieku saimniecības apmeklējumu priecīgs bija arī Alvis Vestfāls, pirmo reizi redzot, ka nedzirdīgajiem pieder saimniecība, pie tam tik liela. Alvja mamma, kura ir dzirdīga, jau vairākus gadus nodarbojas ar truškopību, taču Alvim nekad prātā nebija ienācis, ka nedzirdīgie Latvijā arī varētu saimniekot savā, turklāt tik lielā zemnieku sētā.

Liels paldies “Vecrubenišu” ļaudīm un mālpīliešiem par tik sirsnīgo sagaidīšanu un jauko cieņošanās dienu. ▲

**Igors Kurzenkovs,
teksts un foto**

LNS jaunieši māca zīmju valodu



LNS Jauniešu centrs sadarbībā ar jauniešu studiju „BaMbus” organizēja zīmju valodas nodarbības dzirdīgajiem jauniešiem.

Tās notika studijas „BaMbus” nodrošinātājās telpās no 6. aprīļa līdz 18. maijam. Pieteicās vairāk nekā 40 jauniešu, no tiem nācās atlasīt 20. Nodarbību

programmā bija zīmju valodas alfabēts, zīmju valodas pamati, nedzirdīgo kultūra, kā arī dažādi praktiski uzdevumi – piemēram, melodeklamācija, videoklipi zīmju valodā u.c. Bija jāpilda arī mājasdarbi. Jaunieši visu veica ar patiesu interesi.

Nodarbības vadīja LNS JC jaunieši: **Kristaps Legzdiņš, Krista Kristīne Magone, Varis Salmiņš, Madara Indriksone, Lilita Logina, Intis Zvirbulis, Maira Bruže, Jānis Glušņonoks un Beāte Grīnšpone.**

Nodarbību beigās katrs dalībnieks izveidoja savu radošo gala darbu – īsfilmiņu zīmju valodā ar melodeklamāciju, dzeju vai teātra ainu. ▲

Krista Magone, foto: no LNS JC arhīva

Rīdzinieki dodas uz Lietuvu



Liela grupa Rīgas biedrības biedru 22. maijā devās ekskursijā uz Lietuvu pa maršrutu Rīga – Skaistkalne – Birži – Anīkši – Panevėža – Rīga. Uz ekskursiju tikai divu dienu laikā vien ātri pieteicās 50 dalībnieku.

Pa Bauskas šoseju grupa devās uz Skaistkalni, kur apskatīja Skaistkalnes Romas katoļu baznīcu – otra populārāko Dievmātes svētceļojuma apmeklējuma vietu tūlīt pēc Aglonas.

Tālāk – uz Lietuvas pilsētu Birži, kur apskatīja pili. To apjož seno mūru vaļņi un grāvis, bet pašā baltajā pilī iespējams nokļūt, ejot pa senatnīga izskata tiltiņu.

Tālāk uz kūrortpilsētu – Anīkšiem ar skaistu reģionālo parku, kur pavisam nejauši sastapa arī vietējos nedzirdīgos.

Tad beidzamais galamērķis – Panevėža. Lietuvas Nedzirdīgo biedrībā grupa tika uzņemta ar mazu koncertu un stāstījumu par biedrības darbību. Pēc tam visi devās kopīgā noslēguma pastaigā pa pilsētu, kur notika arī Muzeju nakts. ▲

Māra Lasmane, foto: Juris Grundulis

Sadraudzības pasākumā



3. jūnijā Valmieras pilsdrupās norisinājās Valmieras Invalīdu biedrības „Atspēriens” organizēts invalīdu organizāciju sadraudzības pasākums.

Pasākumā piedalījās arī Valmieras RB biedri **Dace Lāce, Sintija Kārklīņa, Inta Ilzēna, Sanita Krūzberga, Marta Kraule, Roberts Immurs, Līga Immure, Aleksejs Kraulis, Iveta Lāce - Miežīte un Uldze Strazdiņa.**

Invalīdu biedrības valdes priekšsēdētāja Inga Mauriņa informēja klātesošos par aktuālākajām problēmām, kas risināmas invalīdu aizsardzībā, tostarp arī par nedzirdīgo valmieriešu aktuālo problēmu: nedzirdīgajiem vajadzīgi subtitri Vidzemes – Valmieras TV pārraidēs. ▲

Dace Lāce, foto: Sintija Kārklīņa

Meklē dzīvesvietu Rīgā

Nedzirdīga jauniene (26), godīga, nodrošināta ar darbu un maksātspējīga, vēlas īrēt istabu vai vienistabas dzīvokli Rīgā – vēlams no nedzirdīgajiem.

Kontakti: 26449768 (sms, var arī zvanīt); epasts – tuncis002@inbox.lv

LTV piedāvā Jānos



LATVIJAS TELEVĪZIJA

Vasaras saulgriežos LTV piedāvā īpašu svētku programmu – filmas un teātra izrādi ar subtitriem. Tā būs skatāma LTV 1, LTV 7 un interneta vietnē www.ltv.lv.

23. jūnijā – LTV 7

plkst. 18 : 20 Dailes teātra izrāde
“No saldenās pudeles”

24. jūnijā – LTV1

plkst. 10 : 40 filma ģimenei
“Emīla nedarbi”

plkst. 16 : 30 filma

“Īsa pamācība mīlēšanā”

plkst. 18 : 50 filma

“Limuzīns Jāņu nakts krāsā”

Gaišus Līgo svētkus visiem skatītājiem!

Labs jaunums: seriāls «Māja pie ezera» ar subtitriem

No 28. jūnija LTV 1 otrdienu vakaros plkst. 21 : 10 ar subtitriem pārraidīs seriālu «Māja pie ezera», kas savu pirmizrādi piedzīvoja pērnajā rudenī.

Atkārtojot seriālu, LTV to ir sagatavojusi ar subtitriem. Katru otrdienu varēs noskatīties divas sērijas, kopumā tās ir 13.

Latvijas Televīzijas seriāls “Māja pie ezera” stāsta par trīs paaudžu sieviešu dzīvi Rīgā un laukos.

Mājas pie ezera galvenā varone ir Madara Tērauda (40), jauka, ar dzīvi apmierināta radoša darbiniece. Meita Dārta nesen beigusi skolu un studē. Mākoņi pār mierīgo Madaras dzīvi savelkas, kad reklāmas aģentūrā ienāk Maija un Ivo... ▲

Sarmīte Plūme, LTV Dokumentālo raidījumu redaktore

Pa Inzelberga un Treija pēdām



9. maijā Rīgas Internātvidusskolas bērniem ar dzirdes traucējumiem vecāko klašu skolēni kopā ar skolotājiem devās izziņas braucienā uz Valku, Trikātu un Valmieru, lai aizraujošā veidā iepazītu ar Latvijas nedzirdīgo kopienu saistītās vietas.

Skolotājas, skolas muzeja vadītājas **Ingūnas Pogas** vadībā tika iepazītas septiņas vēsturiskās vietas, kas saistītas ar Rīgas Nedzirdīgo skolas ilggadējo direktoru **Eduardu Inzelbergu** (1858–1930) un nedzirdīgo tēlnieku un biedrības aktivistu **Vilhelmu Treiju** (1892–?). E. Inzelbergs bija pirmais direktors latvietis un Nedzirdīgo skolu vadīja no 1888. līdz 1929. gadam. V. Treijs bija Rīgas Nedzirdīgo biedrības priekšsēdētājs (1933–1937).

Nedzirdīgo skolotāji rodas Valkā

Pirmais pieturas punkts bija Valka, tās **novadpētniecības muzejs**. Nams, kurā atrodas muzejs, celts 1853. gadā speciāli **Vidzemes draudžu skolu skolotāju semināram**, saukts arī par Cimzes semināru. Seminārā skolotāja, mācītāja palīga un ērgelnieka izglītību ieguva jaunekļi ne tikai latvieši, bet arī igauņi. Skolotāja izglītību šeit ieguva četri izcili nedzirdīgo bērnu izglītotāji: iepriekšminētais **Eduards Inzelbergs**, Valmieras skolas 1. direktors **Viljams Švēde** (1849–1905), skolotājs un otrs skolas direktors **Jānis Enkmanis** (1856–1915) un **Vendru** (pie Pērnavas Igaunijā) Nedzirdīgo skolas dibinātājs **Jānis Eglonis** (Johanness Eglons; 1836–1908).

Skolotāju semināru no tā dibināšanas līdz savai nāvei vadīja latviešu pedagogs un kora kultūras pamatlicējs **Jānis Cimze**. Pats Cimze skolotāja izglītību bija ieguvis Vācijā, **Veisenfelsā**, kur audzēkņi tika sagatavoti darbam arī nedzirdīgo skolās. Tāpēc J. Cimze, domājot par nedzirdīgiem bērniem, bija ierosinājis izveidot speciālas klases nedzirdīgajiem vispārīgajiem (dzirdīgo) skolās. Tāpat viņš vēlējās, lai Vidzemes skolotāju semināra audzēkņi iegūtu arī nedzirdī-

go skolotāja tiesības, un ierosināja semināra kursu pagarināt par vienu gadu. Diemžēl viņa ieceres netika atbalstītas.

Pēc muzeja apmeklējuma devāmies apskatīt **pieminekli 1919. gada brīvības cīņās kritušajiem brīvības cīnītājiem**. Tas ir īpašs ar to, ka ir pirmais piemineklis, kas ārpus Rīgas pilsētas izveidots brīvības cīnītājiem, un tā veidošanā piedalījies arī **Vilhelms Treijs**. Nedzirdīgais tēlnieks darinājis daudzus pieminekļus brīvības cīņās kritušajiem (arī **Viesītē**, **Krustpilī**, **Mazsalacā**), kā arī neskaitāmus kapu pieminekļus. Radījis arī skulptūras **Tieslietu ministrijas Tiesu pils Senāta zālei**.

Vēstures stunda Trikātā

Tālāk devāmies uz seno **Trikātu**, kas rakstu avotos pirmo reizi minēta 1208. gadā kā Tālavas valsts centrs. Trikātā ir ne tikai **E. Inzelberga**, bet arī vairāku Latvijas nacionālās armijas ģenerāļu, **Lāčplēša Kara ordeņa kavalieru dzimtā vieta**. Apkārtne dzimuši **Jānis Balodis**, **Roberts Dambītis** un **Kārlis Goppers**. To visu mēs uzzinājām **Trikātas pamatskolā**, kur iepazīnāmies ar tās muzeju. Muzejam materiālus gādā paši skolēni, kuri vēstures priekšmetus atraduši apkārtējās mājās. Savukārt **Trikātas tautas namā** mums tika sarūpēta vēstures stunda par latgaļu ķēniņu **Tālivaldi**, kas valdīja 13. gadsimtā. Turpat noskatījāmies fragmentus no topošās daudzsēriju filmas “Zi-

mogs sarkanā vaskā”, kas stāsta par Latvijas vēsturi 12. un 13. gadsimta mijā. Filmu (kopā būs 33 sērijas) pabeigs uz Latvijas simtgadi – 2018. gadā.

Mūsu ceļš veda arī uz **Trikātas luterāņu draudzes Sv. Jāņa baznīcu**, kur **E. Inzelbergs** bija kristīts un iesvētīts. **Trikātas baznīca**, kas uzcelta 1696. gadā, ir viena no lielākajām lauku baznīcām Latvijā ar visvecāko kanceli. Šeit tika filmēti slavenie pēdējie kadri latviešu filmai “Purva bridējs”, kuros **Kristīne** saka **Edgaram** jāvārdu.

Finišējam Valmierā

Nākamais vēstures punkts bija **Valmieras Valsts ģimnāzija**. Valmieras Valsts ģimnāzija īpaša ar vairākām lietām 1901. gadā skolas ēku cēla kā Valmieras skolotāju semināru, tolaik izglītību ieguva krievu valodā. Skolas gaitēnos izlikti slaveni mākslinieku darbi. Izstāžu zāle ierīkota arī skolas pagrabā. Agrāk tas bija leduspagrabis, kur glabāja produktus, tagad izstāžu zāle – vienīgā pasaulē, kas ierīkota leduspagrabā un ko var apmeklēt visi interesenti par brīvu. Mākslinieki stāvēt rindā, lai varētu šeit un skolā izstādīt savus darbus. Protams, arī šeit iepazīnāmies ar skolas muzeju. Interesanti bija redzēt pie sienas izkārtas visu ģimnāzijas nosaukumu plāksnes. Skola lepojas kā vienīgā mācību iestāde Latvijā, kurai ir apstiprināts savs ģerbonis.

Tālāk mēs **Valmieras kapos** aplūkojām **V. Treija veidoto pieminekli brīvības cīnītājiem** (*attēlā*). Turpat piegājām pie



Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

nedzirdīgā latviešu dzejnieka Rietekļa (Jūlija Baloža) kapa. Rieteklis (1856–1940) bija arī Vidzemes Kurlmēmo biedrības biedrs. Šeit uzzinājām, ka viņa sacerētais dzejolis “Še, kur līgo priežu meži” ir ne tikai Latvijas Nedzirdīgo savienības, bet jau divus gadus arī Valmieras



Vājdzirdīgo skolas himna. Vēstures izpēti beidzām Valmieras Vājdzirdīgo skolā. Vispirms iepazīnāmies ar skolas muzeju (attēlā). Te atkal jāpiemin E. Inzelbergs – viņš pēc Cimzes skolotāju semināra beigšanas 1878. gadā strādāja Valmieras Kurlmēmo skolā līdz 1888.

gadam, kad viņu palūdza uzņemties Rīgas Kurlmēmo skolas direktora amatu. Pateicoties tieši Inzelberga neatlaidībai un enerģijai, tika savākti līdzekļi nedzirdīgo skolas ēkas celtniecībai Čaka ielā 42. Skolas muzeja īpašais eksponāts ir visvecākā tās vēstures liecība – otrā skolas direktora un arī diriģenta Jāņa Enkmaņa zizlis, kas saglabājies no 1883. gada. Vēstures ziņas liecina, ka “Zelta burtiem biedrības vēsturē rakstāms 1888. gads. III Vispārējos dziesmu svētkos Jāņa Enkmaņa diriģētais Valmieras Latviešu Biedrības koris „Dziesmu rota” ieguva [otrās vietas godalgu] „Sudraba liru”. Jāatzīmē, ka tieši šogad J. Enkmanim aprit 160 gadi.

Ekskursijas beigās atkal atgriežamies pie V. Treija vārda. Valmieras skolas priekšā novietotais skolas pirmā direktora V. Švēdes piemineklis ir viņa darbs.

Paralēli vēstures objektu apskatei skolēni piedalījās slēpņošanas (geocaching) aktivitātēs direktora vietnieces Unas Gūtmanes vadībā. Tas notika projekta “Nedzirdīgo kopienas vēsture viedtālrunī” ietvaros. Skolēni bija sagatavojuši savus slēpņus, kurus izvietoja pie aplūkotajām, nozīmīgajām nedzirdīgo vēstures vietām. Šādi plānots īstenot vienu no projekta mērķiem – veicināt plašākas sabiedrības ieinteresētību par nedzirdīgo vēsturi. Nedzirdīgie jaunieši slēpņojot varēs vairāk integrēties dzirdīgo jauniešu vidū, kuriem šī aktivitāte ir iecienīta. Projekts tiek finansēts Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta Sabiedrības integrācijas programmas ietvaros.



Raksta autore izsaka lielu pateicību I. Pogai par piedāvāto iespēju piedalīties nedzirdīgo vēstures objektiem bagātajā ekskursijā un savām acīm redzēt vēstures liecības un uzzināt daudz jaunu faktu. ▲

Ineses Immures teksts un foto

Fons nav mazsvarīgs!



I vietā: Jānis Skudra “Nedzirdīgo diena”

Noslēgusies mūsu fotokonkursa 4. kārtā “Pasākumi LNS biedrībās”, kurā savas fotogrāfijas iesūtīja 19 dalībnieki: Baiba Bicēna, Jānis Immurs, Margarita Gārne, Sandris Liepiņš, Juris Ozoliņš, Svetlana Gārne, Gundega Paņko, Sindrijs Bļinovs, Maruta Greneviča, Genovefa Ņevjadomska, Santa Strauja, Andris Keders, Inguna Čauna, Ilona Fomina, Inese Geduša, Mārīte Sarkane, Jānis Ikaunieks, Karmena Ikauniece, Jānis Skudra.

Kā redzams, arī šajā konkursā, tāpat kā visā LNS, valda sieviešu hegemonija (hegemonija nozīmē pārsvaru, to, ka kāda daļa valda pār citiem), jo no 19 autoriem 12 ir sievietes.

Šajā kārtā iesūtītās fotogrāfijas labi atspoguļo LNS dzīvi, pasākumus, mūsu cilvēkus, pat psiholoģisko klimatu mūsu kopienā. Fotogrāfiju tehniskā izpildījuma līmenis ir

ma “Merilina Monro” LNS slavenību ballē. Tomēr efektu samazina turpat gluži vai blakus stāvošā “Anglijas karaliene Elizabete II”, jo rodas jautājums, kura no abām tad bildē ir galvenā, svarīgākā.

Žūrijas vērtējumā 1. vietu ieguva Jāņa Skudras foto “Nedzirdīgo diena”. Otrajā vietā Ingunas Čaunas foto “20. festivāla tortes priekš”,



II vietā: Inguna Čauna “20. festivāla tortes priekš”

bet trešajā – Margaritas Gārnes “Svētku smaidi”. Tomēr Margaritai nav jāskumst par trešo vietu, jo viņas foto uzvarēja sociālo portālu lietotāju balsojumā! Apsveicam! ▲

Žūrijas vārdā: Zigmārs Ungurs



III vietā: Margarita Gārne “Svētku smaidi”

Fotogrāfijas nākamajai tēmai “Mēs – sabiedrības daļa” lūdzam iesūtīt līdz 21. jūnijam. Paldies un lai veicas!

Daba iedvesmo – vārdzirdīgs norvēģu puisis studē ģeogrāfiju



Pirms pāris dienām esmu ieradies Bergenā, lai apmaiņas programmas ietvaros studētu ģeogrāfiju. Sākas mana pirmā lekcija angļu valodā par metodēm cilvēkģeogrāfijā, un manu uzmanību piesaista kaut kas neparasts, dabā neredzēts, bet vienlaikus pazīstams.

Klases priekšā blakus pasniedzējai stāv tulks un tulko zīmju valodā. Tulki ik pēc noteikta laika mainās, reizēm arī iesaistās lekcijā, kaut ko pārvaicājot vai lūdzot izskaidrot. Paraugos uz priekšējiem soliņiem, kur ieraugu puisi ar dzirdes aparātu (implanta ārējo daļu), – viņa skatiens regulāri mainās no lekcijas slaidiem uz tulku.

Vēlāk no kursabiedrenes Kari uzziņu, ka tas ir attēlā redzamais **Gutorms Edmans Jērgensens** (*Guttorm Edman Jørgensen*). Tā kā Latvijas Universitātē nekad vēl nebiju sastapis nevienu nedzirdīgo, nolēmu – būtu interesanti ar Gutormu parunāt, vēl jo vairāk tādēļ, ka viņš studē tieši to pašu, ko es. Tā nu lūdzu Kari mūs iepazīstināt, un drīz jau trijpat sēžam fakultātes ēdnīcā.

Gutorms ir priecīgs par manu interesi un piedāvājumu sniegt interviju Latvijas nedzirdīgo avīzei. Nedaudz parunājam angļiski/norvēģiski/norvēģu zīmju valodā, un viņš atzīst, ka troksnī viņš sliktāk saprot angļiski teikto, jo to grūtāk nolasīt no lūpām. Runājot ar Kari, viņš izmanto arī zīmju valodu, un kopā secinām, ka vairākas zīmes latviešu un norvēģu zīmju valodā ir līdzīgas.

Sarunājam, ka iesūtīšu jautājumus angļiski *Facebook*. Nu lūk, piedāvāju tādā veidā martā tapušo interviju pēc eksāmena, kad Gutorms mēnesi pavadīja intensīvajā studiju kursā Svalbārā (uz lielas Norvēģijas salas aiz Ziemeļu polārā loka). Tur viņš ieguva dažādas praktiskas zināšanas, piemēram, urba ledu ezeros, lai iegūtu paraugus. Aizbraukt uz Svalbāru bija viņa sapnis, un viņš lab-

prāt būtu palicis tur arī ilgāk.

Manuprāt, tas ir ļoti neierasti – būt nedzirdīgam vai vārdzirdīgam studentam tādā jomā kā ģeogrāfija. Kā nonāci pie šīs izvēles?

Es uzaugu Norvēģijas ziemeļos, Trumsē (pilsēta aiz Ziemeļu polārā loka – *aut.*), kas atrodas kalnainā apvidū ar iespaidīgu dabu. Kopš bērnu dienām man patīcis doties dabā un nodarboties ar dažādām āra aktivitātēm: ceļot ar nakšņošanu teltīs, doties pārgājienos, makšķerēt ar mušīņu, burāt un slēpot. Šādi radās interese par dabu un vidi, un es vēlējos iemācīties vairāk par procesiem, kas tajā notiek. Ģeogrāfija bija arī mans mīļākais priekšmets vidusskolā, tāpēc, kad meklēju, kur studēt, tā bija mana pirmā izvēle.

Ko un kur studēji pirms maģistra studijām šeit, Bergenā?

Bakalaura grādu ģeogrāfijā ieguvi šeit pat, savukārt pagājušogad papildus studēju ekoloģiju un dabas pārvaldību Norvēģijas Dabaszinātņu universitātē (NMBU) Oslo tuvumā.

Vai zini vēl kādu nedzirdīgo vai vārdzirdīgo, kas Norvēģijā studē ģeogrāfiju?

Ne gluži ģeogrāfiju, bet Bergenā, kamēr šeit studēju bakalaura, viens nedzirdīgais apguva ģeoloģiju. Pagājušogad vēl kāds cits nedzirdīgais NMBU studēja atjaunojamos resursus vienā fakultātē ar mani.

Ko nedzirdīgie parasti studē Norvēģijā? Cik daudzi izvēlas iegūt augstāko izglītību?

Nedzirdīgo un vārdzirdīgo jauniešu studiju izvēles ir tikpat dažādas kā dzirdīgajiem. Pēdējos gados Norvēģijā ievērojami palielinājies to nedzirdīgo skaits, kas izvēlas studēt, jo uzlabojusies pieeja zīmju valodas tulkam un citiem pakalpojumiem. Cik zinu, Bergenā studē četri nedzirdīgie, bet Oslo krietni vairāk.

Ģeogrāfija ir ļoti plaša joma. Kādas ir tavas intereses tajā?

Es studēju fizisko ģeogrāfiju, precīzāk – vides un ainavu ģeogrāfiju, kas aplūko dabas un kultūras ainavu dinamiku. Visvairāk interesējos par klimata un zemes lietojuma veidu izmaiņām, apdzīvojuma kartēšanu īpaši kalnu un arktiskajos apvidos.

Rakstīšu savu maģistra darbu par veģetācijas (augu sega kādā apvidū – *aut.*) izmaiņām kādā ielejā blakus ledājam. To balstīšu uz aerofotogrāfijām (no

lidmašīnas veikti Zemes virsmas foto-uzņēmumi – *aut.*), kas uzņemtas 1981. gadā, un saviem plānotajiem lauka darbiem – veģetācijas kartēšanu. Tā varēšu noskaidrot, kā tā ir mainījusies 35 gadu periodā. Šī ieleja ir relatīvi nomaļa un cilvēku netraucēta, un veģetācijas pārmaiņu galvenais iemesls visticamāk ir klimata pārmaiņas.

Kādi ir tavi nākotnes plāni pēc maģistra grāda iegūšanas?

Dabūt darbu. Ceru, man būs iespēja strādāt kādā jomā, kas saistīta ar iegūto izglītību, – tādās kā vides un dabas pārvaldība, zemes lietojuma plānošana un dabas aizsardzība.

Kā tu raksturotu studiju procesu un lekcijas no sava – vārdzirdīgā studenta skatpunkta?

Visās lekcijās man ir tulks, bez tā man būtu daudz grūtāk studēt. Ne visi tulki pārzina attiecīgo jomu un ir ar tulkošanas pieredzi tieši augstākās izglītības iestādē, īpaši no angļu valodas uz norvēģu zīmju valodu, bet es esmu ļoti apmierināts ar viņiem.

Būt vārdzirdīgam studentam reizēm var būt liels izaicinājums, īpaši grupu darbos un semināros, kur vienlaikus runā vairāki. Tādās situācijās man jākoncentrējas krietni vairāk nekā maniem dzirdīgajiem kursabiedriem, tāpēc, ja tas notiek ilgāk, tas var būt ļoti nogurdinoši. Tāpat no prezentāciju slaidiem ir grūti pierakstīt visu, ko vēlos, jo man jāskatās arī uz tulku. Tomēr ir arī pāris priekšrocību. Piemēram, telpās, kas atvēlētas patstāvīgai studēšanai, mēdz būt ļoti skaļi. Tad es varu izņemt savu dzirdes implantu un turpināt mācīties mierpilnā klusumā, kamēr maniem kursabiedriem jācieš.

Vai esi piedzīvojis kādu interesantu atgadījumu vai pārpratumu savas dzirdes dēļ?

Reiz, kad pats nebiju pilsētā, mani kursabiedri stāstīja par mani kādam jaunam ģeogrāfijas studentam. Norvēģiski vārdu „nedzirdīgs” var tulkot arī kā „garlaicīgs/stulbs”. Tā jaunais students padomāja, ka esmu ļoti garlaicīgs cilvēks. Kad pats beidzot satikos ar viņu, ātri šo nesaprašanas atrisinājām, un tagad esam ļoti labi draugi.

Man ir svarīgi, lai manu nedzirdību neuztvertu par kaut ko nopietnu, lai par to varētu arī pajokot. Ir vienkāršāk komunicēt ar citiem studentiem, ja viņiem nav jāuztraucas, ka varētu mani aizskart.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Kas tevi interesē ārpus ģeogrāfijas?

Kā jau minēju, es mīlu āra aktivitātes. Šeit Bergenā bieži uzkāpju kādā no septiņiem pilsētas kalniem, dažreiz nedēļas nogalēs dodos ar vilcienu uz Vosas apvidu (aptuveni 100 km no Bergenas – aut.), lai nodarbotos ar kalnu slēpošanu. Tāpat man patīk spēlēt futbolu un izkļaidēties ar draugiem.

Vai esi iesaistījies vietējā nedzirdīgo kopienā?

Esmu aktīvs Bergenas nedzirdīgo kopienas biedrs. Mums ir arī sava akadēmiskā zīmju valodas biedrība (BEAST), kurā topošie zīmju valodas tulki – koledžas studenti – satiekas ar nedzirdīgajiem un vādzirdīgajiem. Biedrība rīko regulāras tikšanās, dažādus pasākumus un plaši apmeklētas ballītes, kurās bieži piedalās arī es.

Esmu ļoti aktīvs arī futbolā un telpu futbolā, pārstāvējot Bergenas Nedzirdīgo sporta klubu. Mēs bieži aizvadām spēles pret Bergenas dzirdīgo klubiem, divreiz gadā spēlējām Norvēģijas nedzirdīgo čempionātā pret citu pilsētu komandām, no kurām lielākais sāncensis ir Oslo klubs.

Vai vēlies kaut ko piebilst?

Studiju sākums bieži vien ir grūtkāms, bet ar laiku pie visa pierod. Tāpēc svarīgi jau no 1. semestra socializēties ar citiem studentiem. Jāzina savas tiesības kā nedzirdīgam vai vādzirdīgam studentam, un, ja kas ir neskaids, jāsaazinās ar fakultātes vadību. Mana pieredze ir tāda, ka viņi noteikti palīdzēs.

Kursabiedri par studēšanu kopā ar Gutormu

Kari: Ir ļoti interesanti studēt ar kādu, kurš ir vādzirdīgs. Gutorms dažādos brīžos, piemēram, ēdnīcā, bieži mums māca zīmju valodu. Tāpat ir forši, ka lekcijā ir tulks, jo šādi patiesībā tu mācies citu valodu. Dažreiz viņam ir grūti izsekot sarunām skaļā vidē, kā ballītēs vai kafejnīcā, taču visbiežāk mums nav nekādu problēmu sarunāties.

Daniels: Gutorms ir jauks puisis. Tas ir ļoti labi, ka viņš var saņemt visu nepieciešamo atbalstu, lai studētu tāpat kā dzirdīgie. Tā kā esmu darbā strādājis arī ar nedzirdīgajiem, nedaudz zinu zīmju valodu, tāpēc man patīk mēģināt saprast, ko zīmju valodas tulki saka. ▲

Dāvis Valters Immurs,
speciāli Kopsolī, no Bergenas

Nila DiMarco uzvaras un labie darbi



Pārliecinošu uzvaru ABC telekompānijas šovā "Dejo ar zvaigzni" (*Dancing With The Star*) guvis nu jau slavenais un ne tikai nedzirdīgo sabiedrībā pazīstamais amerikāņu topmodelis Nils DiMarco (Nyle diMarco).

Viņš piedalījās šī populārā šova 22. sezonas 10 kārtās, izpildot ar savu partneri (dzirdīgu dejojātāju) 11 dažādas dejas. 23. maijā Nils tika sveikts kā izcilākais šīs sezonas dejojātājs – šova zvaigzne.

Trīs šova izgājienos (ča,ča,ča, tango, brīvajā stilā) visi žūrijas locekļi deva nedzirdīgajam dejojotājam savu visaugstāko novērtējumu – 10, turklāt tās vadītājs skaisto noslēguma deju brīvajā stilā – "Klusuma skaņas" atzīmēja ar vārdiem: "Īpaša deja ar īpašu izpildītāju."

Daudziem skatītājiem, pašam dejojotāju pārim un žūrijai acīs raisījās asaras, un zālē bija vērojama liels savīļojums.

Pēc uzvaras iepriekšējā Amerikas topmodeļu TV konkursā (2015) Nils DiMarco ir jau kļuvis par populāru un cienījamu personu sabiedrībā, darbojas kā aktieris,

(ASL) aplikāciju, filmējas TV seriālos un reklāmās, veido savus tērpu modeļus.

Nils DiMarco saziņā izmanto zīmju valodu un bieži iestājas par tās līdztiesību pārējo valodu vidū. Viņš veiksmīgi izmanto neverbālo komunikāciju, prot "nolasīt no lūpām", lieliski jūtas un saprotas ar jebkuriem līdzgaitniekiem visās jomās, kur darbojas, un, kā apliecina viņa mākslas cienītāji, tieši "Nila nedzirdīgums izceļ viņa dabisko talantu, sejas un ķermeņa izteiksmību".

Par Nilu DiMarco jau divreiz ziņojām LNS mājaslapas Jaunumos (22.04 un 26.05). Tur skatāmi arī video.

Plašāku materiālu par viņa dalību deju šovā skatiet www.youtube.com/watch?v ▲

Sagatavoja: Ilze Kopmane

Nedzirdīgā perkusioniste Evelīna Glennija



26. maijā Rīgā simfoniskās mūzikas cienītāji varēja baudīt "Sinfonietta Riga" 10 gadu jubilejas koncertu ar pasaulslavenās perkusionistes Evelīnas Glennijas (50) līdzdalību.

no izcilākajām perkusionistēm pasaulē. Ar lielu centību un mūzikas mīlestību talantīgajai mūziķei tas lieliski izdevās!

Tagad Evelīnas kolekcijā ir simtiem izpildītu skaņdarbu dažādu mūzikas vienību sastāvā slavenākajās pasaules koncertzālēs, tostarp arī Londonas olimpisko spēļu atklāšanas ceremonijā. Viņa prot izmantot

vairākus tūkstošus neparastu sitaminstrumentu, jo skaņas viņa izdabū no visa kā: pat no glāzēm un uzgriežņu atslēgām.

Festivālā Rīgā Evelīna izpildīja vienu no saviem slavenākajiem skaņdarbiem – Džeimsa Makmilana episko opusu sitaminstrumentiem un orķestrim „Veni, veni, Emmanuel”. Šis skaņdarbs ir gandrīz pusstundu garš. Arī citi priekšnesumi šajā koncertā bija ļoti atraktīvi, un tie mums ar saviem dzirdes aparātiem bija lieliski baudāmi gan no skaņas, gan vizuālā viedokļa – liekas, tie tādi būtu arī tad, ja mēs dzirdētu krietni sliktāk. Mums tie ļoti patika!”

Kā Evelīna dzird? Kā viņa spēlē? Par to viņa stāsta vairākos videoklipos, kas ievietoti Youtube. Vienu no tiem var pavērot: https://youtu.be/2FRQqc9_oSY

Par izcilo mūziķi skatiet arī: www.lns.lv ▲

Sagatavoja: Ilze Kopmane

Par to Latvijas masu medijos parādījās pietiekami daudz informācijas, tostarp arī raksti par viņas sasniegumiem perkusijas mākslas žanrā, taču nevienā no tiem nebija minēts, ka šī mūziķe ir pilnīgi nedzirdīga. Koncertu apmeklēja arī daži mūsu biedri.

Stāsta Baiba Bicēna:

"Jau agrā bērnībā Evelīna Glennija apguva klavierspēli, taču 12 gadu vecumā viņa pilnībā zaudēja ārējo dzirdi. Kad tas notika, viņas ķermenī, par laimi, adaptējies un pārkārtojies tā, ka tam atklājušās citas uztveršanas iespējas. Viņas mūzikas skolotājs pievērsis Evelīnas uzmanību instrumentu un ķermeņa vibrācijām. Un talantīgā jaunā mūziķe secināja: skaņu var sajusti!"

Mūziku pamest Evelīna nevēlējās, tāpēc izdarīja ļoti veiksmīgu izvēli, pievērsoties tieši sitaminstrumentu (perkusiju) spēlei: ar panākumiem absolvēja Karalisko mūzikas akadēmiju, un jau drīz kļuva par vienu

Par dzirdes aparātu pareizu izmantošanu



Dzirdes aparātos ir mikrofonu sistēma ar adaptīvu (pielāgoties spējīgu) skaņas virziena izvēli dažādās situācijās. Lietotājs, pārslēdzot šīs programmas, šādā aparātā var izvēlēties attiecīgai situācijai piemērotāko.

Piemēram, klusā vidē var ieslēgt programmu ar izkliedēta virziena mikrofonu, lai skaņas varētu dzirdēt visapkārt. Šo programmu labāk lietot teātrī, kinozālē, kā arī mājās, skatoties TV vai klausoties mūziku.

Ja nepieciešams dzirdēt lielākā attālumā, tad arī jālieto izkliedēta virziena mikrofonu programma.

Fiksētā mikrofonu programmu savukārt lieto, ja sarunājas trokšņainā vidē, jo šis mikrofonu uztver skaņas, kuras ir priekšpusē, bet skaņas no sāniem un aizmugures

tiek slāpētas. Šajā gadījumā nevar dzirdēt tālāk par 3 m.

Adaptīvā virziena mikrofonu programma nepieciešama tad, ja ir situācija, kad klusums mainās uz troksni. Skaņas no sāniem un aizmugures ir minimālas pat tad, ja lietotājs vai arī trokšņa avots kustas.

Šajā gadījumā lietotājs tomēr var sadzirdēt apkārtējās sev svarīgas skaņas, bet runas uztvere netiek traucēta. Šī programma jālieto skaļā trokšņainā apkārtējā vidē.

Modernā trokšņu slāpēšanas sistēma paaugsti-

na klausīšanās komfortu un saglabā runas izšķirtspēju. Apkārtējās vides skaņas tiek pastāvīgi analizētas, lai varētu mainīt attiecīgajā brīdī nepieciešamo trokšņu slāpēšanu.

Aparātos ir dinamiskā atgriezeniskās saites slāpēšana. Tas nozīmē, ka aparāts "nesvilpo", bet runas uztveršana tiek saglabāta. ▲

*Skaidrojumu sniedza
LNS Surdotehniskās palīdzības centra speciāliste:
Vija Špakovska.*

Autovadītājiem – par zīmi "Nedzirdīgs"



Vairāku lasītāju vārdā Kopsoli lūdza CSDD atbildēt uz dažiem neskaidriem jautājumiem par zīmi "Nedzirdīgs", kas piestiprināma pie auto loga stikla.

Atbild Rolands Rumba, Ceļu satiksmes drošības direkcijas sabiedrisko attiecību speciālists.

Kādos noteikumos ietverta un noteikta šīs zīmes lietošana, vai tā ir obligāta, kāds ir sods, ja to nelieto?

Saskaņā ar CSN 234.punktā noteiktajām prasībām automobiļiem, kurus vada kurlmēmi vai nedzirdīgi vadītāji, priekšpusē un aizmugurē jābūt piestiprinātai dzeltenai apļveida pazišanas zīmei, uz kuras attēloti trīs melni apli, kas veido vienādmalu trijstūri ar leju vērstu virsotni.

Piemērojamais sods par tās lietošanas noteikumu

pārkāpšanu saskaņā ar APK 149.²⁶ pantu – brīdinājums vai naudas sods transportlīdzekļa vadītājam 15 eiro apmērā.

Kur to var iegādāt, cik maksā, kur un kā tā pareizi jānovieto?

Pazišanās zīmei ir jābūt novietotai tā, lai tā neietekmētu redzamību (pārsvārā šīs zīmes ir uzlīmes, kuras pielīmē uz priekšējā un aizmugurējā stikla). Šīs zīmes var iegādāties degvielas uzpildes stacijās un arī atsevišķos auto rezerves daļu veikalos. Cenai nevajadzētu būtiski atšķirties, piemēram, no pazišanās zīmes "M" burta, kuru izmanto mācību braucienos.

Vai zīme dod tiesības novietot auto invalīdu stāvvietā? (Nedzirdīgie ir III grupas invalīdi.)

Invalīdu stāvvietas drīkst izmantot tikai personas, kurām ir izsniegta invalīdu stāvvietu izmantošanas karte, kas nozīmē, ka dzeltenā nedzirdīgo pazišanas zīme nedod tiesības izmantot invalīdu stāvvietas.

Saskaņā ar CSN 246.punktā noteikto automobiļiem, kurus vada personas ar invaliditāti ar pārvietošanās traucējumiem, un automobiļiem, kuru pasažieri ir personas ar invaliditāti ar pārvietošanās traucējumiem vai 1. grupas redzes invalīdi, automobiļa salonā pie priekšējā stikla atļauts novietot invalīdu stāvvietu izmantošanas karti, kuru izsniedz Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisija vai, pamatojoties uz šīs komisijas sniegtu

informāciju, – CSDD.

Kāda ir Eiropas valstu pieredze – vai tur tādu apzīmējumu lieto un uzsver ar kādu zīmi? Vai, pēc jūsu domām, šīs zīmes lietojuma prasība neuzrāda diskriminācijas pazīmes?

Arī citās Eiropas valstīs tiek izmantotas šādas pazišanās zīmes un nekādā gadījumā pazišanās zīmes lietošanu nedrīkst uzskatīt kā diskrimināciju, jo tas ir tieši saistīts ar ceļu satiksmes drošību, lai pārējie ceļu satiksmes dalībnieki varētu rēķināties ar to, ka šo transportlīdzekli vada nedzirdīgs vadītājs.

Pazišanās zīmes lietošana drīzāk veicina toleranci pret šo vadītāju. Līdzīga funkcija ir arī citām pazišanās zīmēm, piemēram, pārvadājot bērnu grupas, mācoties vadīt transportlīdzekli u.tml. ▲

Autobraucējiem: Personai ar III invaliditātes grupu nav jāmaksā ceļa nodoklis

No transportlīdzekļa ekspluatācijas (isāk – ceļa) nodokļa atbrīvota persona ar III invaliditātes grupu par vienu tās īpašumā, turējumā vai valdījumā esošu vieglo automobili, motociklu, triciklu vai kvadriciklu.

Lai saņemtu nodokļa atbrīvojumu, nav vajadzīgs automašīnu īpaši pielāgot vai aprīkot ar automātisko pārnēsma-kārbu.

Ceļa nodoklis nav jāmaksā arī personai, kuras apgādībā ir bērns ar inva-

lilitāti, kas nav saistīta ar pārvietošanās traucējumiem. To paredz grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā, kas ir spēkā no 2016. gada 1.janvāra. ▲

Traki skrien jau 5 gadus



Tā ir Ingūna Krama, kas Trako skrējienā šopasar uz starta stājās jau piekto reizi. Pārējie "mūsējie" turpat līdzās bija vairāk nekā divdesmit citi uzņēmīgi skrējēji, kā nu kurš – dažs otro, trešo reizi, bet daudzi pirmo, piemēram: Agita Intsone, Elza Zariņa, Krista Blīgzna, Madara Indriksone, Ieva Vilciņa, Rihards Puksis u.c.

Stāsta Ingūna Krama!

Citos skrējienos, piemēram, maratonos, nepiedalos. Ikdienā manas fiziskās aktivitātes ir divas

– orientēšanās dabā un tikpat peldēšanās baseinā nedēļā, katra divreiz nedēļā. Esmu labprāt vienmēr atvērta neparastām, neikdienišķām nodarbēm, piemēram, piedalījos šovā "Krāsaini sapņi".

Labprāt darītu kaut ko tādu arī turpmāk, bet nu jau labu laiku nekas pie mums nenoiet. Izņēmums ir trako skrējienā. Ko gribu pierādīt? Ne citiem, bet sev apliecināt savu varēšanu! Vietas un balvas man nav svarīgi. Vēlos pārbaudīt savu spēju un izturības robežu.

Šī trako trase tam taisni piemērota: 9km skrējienā bija jāpārvar 33 dažādi šķēršļi: purvi, slīkšņas, kalni, stāvas sienas, zemūdens barjeras, piņķieri, režģi, riepu mudžekļi, salmu ruļļi utt.

Ķeguma trasē "Zelta zirgs" šo trasi pieveicu trīs stundās, pārvarot 32 šķēršļus (netiku

augšā stikla kalnā). Pirmoreiz šajos 5 gados "iedzīvojos" ne tikai dubļu tērpā, bet arī sasitumos un sastiepumos.

Galvenais ir piedalīties!

Tā jau laikam domāja daudzi, jo bija trasē vairāk nekā 1000 trako sprinteru. Mūsējiem, kuri bija trasē pirmo reizi, visiem patika – nākamgad arī piedalīšoties. Pirmā no mums, 20 skrējējiem, finālā nonāca Krista Blīgzna.

Dzīvot ir interesantāk, ja notiek kaut kas tāds. Bet pašiem par to jādomā, jāmotivē un – aiziet! Nezinu, ko es darītu, ja man nebūtu sporta. Bērņus pavisam mazus ņēmām līdzī mežā, skrējām OS trasēs roku rokā. Meita nākamgad beigs Murjāņu sporta skolu volejbola spēles specialitātē. Esiet paši aktīvi, atrodiat sev piemērotu sporta veidu, piedalieties – tāds ir mans novēlējums visiem. ▲

Ilze Kopmane

Jaunie čempioni noskaidroti

28. maijā ELKOR pludmalē Rīgā noslēdzās Latvijas Nedzirdīgo čempionāts smilšu volejbolā.

Sacensībās piedalījās 4 dāmu un 4 kungu komandas no šādiem sporta klubiem: "Nedzirdīgo boulings", "Tālavas Nedzirdīgo sports", "Zaļā Papparde" un "Liepava".

Finālā par uzvarētājām sievietēm konkurencē kļuva komanda "Zaļā Papparde", kuras sastāvā spēlēja Karīna Krama/Krista Kristīne Magone, bet vīriešiem triumfēja duets "Liepava" Artūrs Beitiks/Dāvis Beitiks.

Vispirms notika turnīra pamatsacensības, kurā pāris sacentās ar pāri, pēc tam sekoja pusfināls un finālspeles. Kungi savstarpēji izspēlēja apli līdz divu setu (līdz 21 punktiem) uzvarai. Lielisku sniegumu laukumā demonstrēja Liepavas komanda (Artūrs Beitiks/Dāvis Beitiks), kļūstot par piektās kārtas Latvijas Nedzirdīgo čempionāta uzvarētājiem. Otro vietu izcīnīja Nedzirdīgo boulinga duets – Guntis Vicinskis/Raitis Zvidris. Par trešās vietas ieguvējiem kļuva Kārlis/Jānis Valdmaņi no sporta kluba "Liepava".

Pamatsacensībās uzvarētājas bija "Zaļās pappardes" dāmas Karīna Krama/Krista Kristīne Magone, kuras pusfinālā un finālā spēlēs izcīnīja titulu būt par 2016. gada Latvijas Nedzirdīgo čempionēm. Pamatsacensībās 2. vietas ieguvējas bija "Nedzirdīgo boulings" dāmas – Jekaterina Jasinska -Volkova pāri ar Ivetu Krazi, līdz ar to pusfinālā viņām bija jāspēlē pret pamatsacensību trešās vietas ieguvējam – Katrīnu Grāvīti/ Intu Beitiku. Nedzirdīgo boulinga spēlētājas pusfinālā zaudēja un finālā neiekļuva, bet guva iespēju cīnīties par 3. vietu, izcīnot uzvaru pār Ingunu Kramu/Lieni Kleinu-Brūveri.

Tātad otrajā vietā Katrīna Grāvīte/ Inta Beitika, bet trešajā – Jekaterina Jasinska-Volkova/Iveta Kraze. ▲

Iveta Kraze

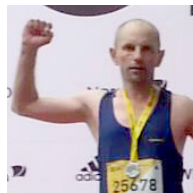
Mūsējie Rīgas maratonā

Rīgas maratons Rīgā norisinās kopš 1991. gada, tātad šogad jau 26. reizi. Ilgu laiku tā nosaukums bija "Nordea" Rīgas maratons, bet tagad tas kļuvis par "Lattelecom" Rīgas maratonu. Milzīgajā skrējēju pulkā vienmēr ir bijuši arī mūsu LNS biedri.

Šogad "Lattelecom" Rīgas maratonā piedalījās 33,6 tūkstoši skrējēju no 65 pasaules valstīm, arī no tādām skriešanas lielvalstīm kā Etiopija, Kenija, Maroka, Tanzānija, Uganda.

Par mūsējiem!

Desmit kilometru distanci noskrēja Iveta Kraze un Kristaps Štelmahers. Bet lielākā daļa no mūsu biedriem skrēja 6 kilometrus: Liene Kleina – Brūvere ar meitu, Sanita Rūrāne ar dēlu, Ainārs Osmanis, Ilona Keiša, Jānis Kopmanis, Ints Skudra, Arno Tuls, Agnese Kalnāja, Kristofers Kraze, Andris Ruskulis un Dace Brūvele ar bērniem, Ineta Rūtiņa, Inta Vandere



– Ali, Uldis Āre ar meitu Ilzi un dēlu Aleksu.

Viens no mūsu dedzīgākajiem skrējējiem Jānis Kopmanis pastāstīja, ka skrējis 6 km, precīzāk – 6,2 km un kopvērtējumā ieguvis 73. vietu. Bet savā vecuma grupā VM 50 – 59 ieguvis 2. vietu.

Jānim pašlaik ir 54 gadi un viņš savu dzīvi bez skriešanas nevar iedomāties. Viņš skrien jau kopš padomju laikiem visdažādākās distances, sākot ar 60 m līdz pat maratona distancei 42 km. Viņš skrējis arī 3000 m šķēršļu skrējienā.

PSRS laikā bijis daudz treniņu un maz sacensību, un tas bijis garlaicīgi. Bet tagad ir savādāk, katrs var pats trenēties, cik grib, un piedalīties daudzās sacensībās. Jānis jau 2004. gadā pievienojies Latvijas Skriešanas sporta centram (<http://skriesim.lv/lsc>) un piedalās tā rīkotajās daudzajās sacensībās. ▲

Zigmārs Ungurs

Svinam Jāņus!

Jāņi ir vislatviskākie svētki. Tos sauc par Jāņiem, Līgosvētkiem, Zāļu vakaru. Tie ir vienīgie plaši svinētie tautas svētki ar ļoti senām tradīcijām. Tos svin laikā, kad visgarākajai dienai seko visīsākā nakts - tie ir Vasaras saulgrieži.

Jāņos sien sieru, dara alu, kur ugunsurus, lec pār tiem, neguļ līdz rītam, ligo, rotājas ar vainagiem, iet meklēt papardes ziedu, vāc ārstniecības augus ar īpašu spēku. Rasā

mazgā seju, lai tā skaista. Kaili peldas jūrā, upē, ezerā, sagaida saullēktu.

Uz slotaskāta jāšus lec līdz tuvākajām papardēm. Nedrīkst sarunāties un smieties, tad redzēs tās ziedam.

Jāņu nakti paparde zied zelta ziediem - kas to redz, var izteikt vienu vēlēšanos, un tā piepildīsies utt. Tik vienkārši!

Liksmu Līgo vakaru un jauku Jāņudienu!

Pasākumi biedrībās jūlijā

SMILTENĒ

- 7.07 pl. 12 Nedzirdīgo ziņas
14.07 pl. 12 Informācijas diena
21.07 pl. 12 Laikrakstu apskats

ALŪKSNĒ

- 19.07 pl. 12 Laikrakstu apskats
22.07 pl. 12 Pārrunas
26.07 pl. 12 IK „Briedums”:
Cienīsim sudrabu matos

PĻAVIŅĀS

- 7.07 pl. 11 Nodarbība pie psihologa
16.07 pl. 12 Tematiskais pasākums
19.07 pl. 11 Radošais darbs
28.07 pl. 11 Informācijas diena

RĒZEKNĒ

- 5., 14.07 pl. 12 Avīžu un žurnālu koplasīšana „Sapratne”
6.07 pl. 15 Izziņas gājiens
„Izzināsim savu pilsētu!”
7.07 pl. 10 Piedalīšanās Invalīdu sporta svētkos (riko Rēzeknes pilsētas dome)
12.07 pl. 12 Mutvārdu žurnāls
„Gribam visu zināt”
19., 28.07 pl. 12 Informācija
23., 24.07 pl. 12 IK „Juniors” -
„Vasals sportā!” 5 gadu jubileja (Rēzeknes nov., Kaunatas pag.)

25., 26., 27., 28., 29., 30., 31.07 pl. 12

Piedalīšanās pilsētas pasākumos

DAUGAVPILĪ

- 5.07 pl. 13 Laikrakstu un žurnālu apskats
6.07 pl. 15 Radošā nodarbība
7.07 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
26.07 pl. 13 Laikrakstu un žurnālu apskats

27.07 pl. 15 Radošā nodarbība

28.07 pl. 13 IK „Nezinīši”

VENTSPILĪ

2.07 pl. 11 IK „Smilšu volejbols”

KULDĪGĀ

- 2.07 pl. 18 Pludmales volejbola sacensības Ventspilī
23., 24.07 pl. 10 Atpūtas pasākums
„Tūrists 2016” (viesu namā „Polīši”)

LIEPĀJĀ

- 5., 26.07 pl. 12 Pārrunas
5., 26.07 pl. 13 Laikrakstu un žurnālu apskats
8.07 pl. 17 IK „Liedags”
12., 19.07 pl. 12 Laikrakstu un žurnālu apskats
12., 28.07 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi

RĪGAS un VALMIERAS biedrībās - atvaļinājums

Mīļi sveicam!

Jūlijs lai karsti noglāsta vaigu ziedošās vasaras pašā viducī, un lai jubilejas reizē sirdī jums ielīst skais-tāko atmiņu starojums par aizvadītajiem gadiem. Lai prieks par dzīvi, lai izdodas gadi, kas vēl būs dāvāti šajā baltajā pasaulē, savā dzimtajā Latvijas zemītē!

85

5. 07 Anatolijs Stepanuks, Rīgas
19. 07 Antoņina Mackeviča, Rīgas

80

26.07 Gaļina Vaivode, Rīgas

75

10.07 Jautrīte Zivere, Rīgas

70

11.07 Vladimirs Mostovs, Rīgas
15.07 Staņislava Strupka, Rīgas
20.07 Janīna Lukina, Rīgas

65

17. 07 Gunta Lange - Nebija,
Kuldīgas

22. 07 Jānis Mucenieks, Valmieras
29. 07 Aira Jerika, Rīgas
29. 07 Augusts Gobiņš, Rīgas
29. 07 Anta Dimante, Rīgas

60

18. 07 Austris Nikiforovs, Liepājas
26. 07 Vytautas Urbonas, Rīgas

55

22. 07 Irina Jirgensone, Valmieras
31. 07 Boriss Marcinkevičs,
Daugavpils

50

2. 07 Edīte Marcinkēviča, Rīgas
26. 07 Iveta Ņesterova, Rīgas
biedrība

Nākamais numurs -
4. jūlijā



Sēru vēstis

*Ievu ziedi nobiruši,
Māmulīte aizmigusi,
Baltā smilšu palagā
Savu dzīvi satinusi...*

Dziļās sērās paziņojam, ka šī gada 26.maijā mūžības ceļos aizgājusi mūsu mīļā māmiņa un vecmāmiņa JUZEFA MAKEJEVA (dzim. Lukjanska, 1956. 1. 01).

Paldies visiem, kas ar mums dalījās šajās bēdās.

Meita Jolanta, dēls Oļegs, mazmeita Zane

Līdzjūtības

Mūžībā aizgājuši šādi LNS RRB biedri:

† Liilia Derjomova
(10.11.1966 - 1.05.2016)

† Arnis Barons
(30.01.1938 - 22.05.2016)

† Valija Kaupāne
(25.02.1942 - 17.04. 1916)

† Juzefa Makejeva
(1.01.1956 - 26.05.2016)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību aizgājušu ģimenēm, tuviniekiem un draugiem.

LNS Rīgas RB valde

*Pāri sirmām kapu priedēm
Pāršalc tavas dzīves stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām -
Baltu, vieglu smilšu klāsts.*

† Mūžības ceļā devies mūsu
biedrs ERNESTS LAVENDELS
(12. 07. 1945 - 25. 05. 2016)

Izsakām dziļu līdzjūtību piedē-rīgajiem.

Ventspils RB